

1. Dövlət tənzimlənməsinin əsasını yaradan:

A.Marşal

E.Çemberlin

L. Mizek

M.Fridmen

C.Keyns

2. İqtisadiyyatın monetar tənzimlənməsini təklif edən:

C.Qeldbreyt

F.Petti

Y.Tinberqen

Q.Müzdal

M.Fridmen

3. Pulun kəmiyyət nəzəriyyəsi neçənci əsrdə meydana gəlmişdir:

XX

XIX

XVIII

XVI

XV

4. İDT əsas funksiyalarına aiddir:

İqtisadi qanunların işlənilib hazırlanması, qəbul olunması və onların icrasına nəzarət;

makroiqtisadi siyasətin prioritetlərinin müəyyən olunması

bazarın səmərəli fəaliyyəti üçün şəraitini yaradılması

bazar həll edə bilməyən məsələlərin həlli

bütün cavablar düzdür

5. İDT fənninin əsas vəzifələrinə aşağıda adı çəkilənlər aiddir:

gəlirlərin sosial ədalət prinsipinə müvafiq bölüşdürülməsi

məşğulluğun tənzimlənməsi

ətraf mühitin qorunması

ölkənin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi

bütün cavablar düzdür

6. Bazar iqtisadiyyatının çatışmazlıqlarına aid deyil: 1.haqsız rəqabətin olması və inhisarlaşma 2.xarici effektlər probleminin bazar tərəfindən nəzərə alınmaması 3.sahibkarlara azad sahibkarlıq hüququ verməklə özbaşınalığın qarşısını ala bilməməsi 4.işsizlik,inflyasiya,makroiqtisadi qeyri-sabitlik, 5.sosial ədalətlik probleminə bazarın biganə qalmaması

2,3,4,5

1,2,3,4,5

4,5

3,5,

1,3,5

7. Fridmenə görə,

investisiyaların artımı nominal gəliri artırır

məcmu gəlirin artımı investisiyaların həcmi artırır

məcmu gəlirin artımı real tələbatə təsir göstərmir

real tələbatın artımı gəlirlərin səviyyəsini azaldır

real gəlirin artımı investisiyaların həcmi artırır

8. İqtisadiyyatın tənzimlənməsinin əsas məqsədidir:

İqtisadi - sosial sabitlik və inkişafa nail olma

regionların sosial-iqtisadi inkişaf şəraitinin bərabərləşdirilməsi

ətraf mühitin çirklənməsinin qarşısının alınması

yerli özünüidarəetmə zəmanətinin təminatı

regionların təbii-iqlim xüsusiyyətlərindən istifadə

9. İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi:

sabit iqtisadi artımı saxlama üzrə dövlətin fəaliyyətidir

işsizliyin artırılması üzrə dövlətin fəaliyyətidir

haqsız rəqabəti formalaşdırmaq üzrə dövlətin fəaliyyətidir

tədiyyə balansının mənfi saldosunun formalaşması üzrə dövlətin fəaliyyətidir

inflasiya artımının yaradılması üzrə dövlətin fəaliyyətidir

10. Bütün dünya ölkələrinin təcrübəsi göstərir ki, sırf bazar iqtisadiyyatı mövcud deyil, bu baxımdan iqtisadiyyatlar daha çox hansı sistemə yaxın formada çıxış edirlər?

bazar və liberal

qarışıq

liberal və qarışıq

qismən bazar

tamamilə liberal

11. Monetaristlər keynsçilərin qiymət artımı ilə istehsalın həcmində artımı arasında birbaşa korelyasiya əlaqəsi olması tezisi ilə,

uyğunluğu tapırlar

razılaşmırlar

əlaqələndirirlər

razılaşrlar

əlaqələndirmirlər

12. 1960-1970-ci illərdə monetarizm nəzəriyyəsi hansı nəzəriyyəni sıxışdırıb aradan çıxararaq öz şərtlərini məcbur etməyə başladı? 1.merkantilizm 2.klassik 3.keyns 4.fiziokrat 5.neoklassik

hamısını

2,3

3

3,4,5

5

13. İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi hansı mexanizmləri özündə əks etdirir? 1.proqnozlaşdırmanı 2.maliyyələşdirməni 3.uçot və nəzarət sistemi 4.planlaşdırma 5.vergiqoyma

1,2,3,4,5

2,3,4,

3.5

1,2,4,5,

1,2,4

14. «İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi»nin predmeti öyrənir:

ölkənin iqtisadi həyatında bazar münasibətlərinin səmərəli formalaşmasını təmin edəcək dövlətin bütün iştirak formalarını

gəlirlərin sosial ədalət prinsipinə müvafiq bölüşdürülməsi

məşğulluğun tənzimlənməsi

ətraf mühitin qorunması

ölkənin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi

15. Fridmenin fikrincə "monetarist" :

pulun keyfiyyət nəzəriyyəsinə inanan adamdır

kreditin alınması subyektidir

kreditin verilməsi subyektidir

kredit və pulu qarşılıqlı əlaqələndirməyi bacaran adamdır

pulun kəmiyyət nəzəriyyəsinə inanan adamdır

16. gəlirlərin və sərvətin yenidən bölgüsü funksiyası əslində daha çox dövlət siyasətinin hansı səviyyəsini əks etdirir?

daxili,mikroiqtisadi

mikroiqtisadi,müəssisədaxili

makroiqtisadi

daxili,makroiqtisadi

regional

17. Milli məhsulun strukturunu dəyişmək məqsədilə resursların bölgüsünü təkmilləşdirmək funksiyası vasitəsilə dövlət cəmiyyətdə hansı vəziyyətə nəzarət edir?

əmtəələrin istehsalı maraqlı olmasa

istehlak malları istehsal etmək üçün yerli istehsalçılarda stimullaşdırılmasa

cəmiyyətin normal fəaliyyətinə nəzarət etmək mümkün olmadıqda

cəmiyyətdə istehlak xassələri fərdi tələbatı ödəmədikdə

ictimai sərvətdən səmərəli istifadə olunmadıqda

18. Dövlət bdcə-vergi ,pul-kredit siyasətində iqtisadi artımın təmin edilməsinə çalışır.Bu problemləri həll etmək üçün daha çox hansı siyasətdən istifadə edir?

büdcə-vergi

maliyyə,monetar

fiskal

pul-kredit

investisiyaların stimullaşdırılması

19. Dövlət tənzimlənməsinin əsas məqsədi:

dayanıqlı iqtisadi inkişafın təmin olunması

gəlirlərin sosial ədalət prinsipinə müvafiq bölüşdürülməsi

məşğulluğun tənzimlənməsi

ətraf mühitin qorunması

ölkənin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi

20. Dövlət tənzimlənməsinin zərurəti nə zaman artır?

gəlirlərin sosial ədalət prinsipinə müvafiq bölüşdürülməsi

məşğulluğun tənzimlənməsi

tənəzzül zamanı

ölkənin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi

bütün cavablar düzdür

21. Dövlət tənzimlənməsinin zərurəti nə zaman artır?

gəlirlərin sosial ədalət prinsipinə müvafiq bölüşdürülməsi

məşğulluğun tənzimlənməsi

ətraf mühitin qorunması

böhran zamanı

bütün cavablar düzdür

22. İDT-nin obyektidir

iqtisadiyyatın sfera və sahələri

ölkənin sahələri və regionları

regionların sosial-iqtisadi prosesləri

tədiyyə balansı

hamısı

23. İDT-nin subyektidir

qanunverci orqanlar

müəssisələr

təşkilatlar

qanunverici, icraedici və məhkəmə orqanları

idarələr

24. Bazarın təkmil olmamağı özünü nədə büruzə verir?

rəqabətin pozulması hallarında

cəmiyyətə tələb olunan malların bazar tərəfindən təklif olunmamağı

xarici effektlərin olması

səhiyyə və pensiya sahəsində çığorta bazarlarının məhdudluğu

bütün cavablar düzdür

25. İqtisadiyyatın tənzimlənməsində dövlətin əsas funksiyalarına aiddir

bazar iqtisadiyyatının hüquqi bazasının yaradılması

iqtisadiyyatın sabitliyini təmin etmək

makroiqtisadi və struktur tarazlığı dəstəkləmək

resursların paylanması

bütün cavablar düzdür

26. Dövlətin iqtisadiyyatı tənzimləməsinin birinci təsnifat qrupuna aid deyil:1.ümumi 2.xüsusi 3.daxili
4.birbaşa 5.dolayı

1,2,3,4,5

2,3,5

3,4,5,

4,5

1,2,4,5

27. Qısamüddətli dövrdə iqtisadiyyatda mövcud olan problemləri aradan qaldırmağa imkan verən hansı tənzimləmə metodlarıdır?

iqtisadi

inzibati

dolayı

birbaşa

daxili

28. proqnozların tərtib olunmasında hansı proqramlardan istifadə olunur? 1.məqsədli 2.fərdi
3.kompleks 4.iqtisadi 5.daxili

2,3

1,2,3,4,5

1,3,

2,3

1,3,5

29. Dövlətin iqtisadiyyatı tənzim etmə vasitələrində hansı proqnozlardan istifadə edilir?
gözlənilən,təsadüfi

fərdi,kompleks

məqsədli,kompleks

perspektiv,öncədəngörmə

iqtisadi və qeyri-iqtisadi

30. İqtisadi tənzimləmə mexanizminin 1-ci səviyyəsi nə zaman formalaşmışdır?

XVI-XVII əsrdə Qərbi Avropada və XIX əsrin 50-60-cı illərində ABŞ-da

XVII əsrdə

XV əsrdə

XVIII əsrdə

XVI əsrdə

31. İqtisadi tənzimlənmə mexanizminin 2-ci səviyyəsi nə zaman formalaşmışdır?

Birinci Dünya müharibəsindən 20-25 il əvvəl

XVII əsrdə

XV əsrdə

XVIII əsrdə

XVI əsrdə

32. İqtisadi tənzimlənmə mexanizminin 3-cü səviyyəsi nə zaman formalaşmışdır?

Böyük depressiyadan (1929-1933) sonra

1941-1945-ci illər

1917-1936-cı illər

1920-1925-ci illər

1900-1910-cu illər

33. İqtisadi tənzimlənmə mexanizminin 4-cü səviyyəsinin yaranması nə ilə əlaqəlidir?

sahələrin inteqrasiyası

sahələrin differensiasiyası

iqtisadiyyatın demonopolizasiyası

qloballaşma

dünya iqtisadi sistemində dəyişikliklər

34. Bazar mexanizminin əsas qüsurlarına aid etmək olar:

ictimai məhsulların istehsalının bazar üçün sərfəli olmamağı

mənfi xarici effektlərin olması

gəlirlərin qeyri-bərabər paylanması

makroiqtisadi inkişafın qeyri-sabit olması

bütün cavablar düzdür

35. Dövlət tənzimlənməsinin əsas qüsurlarına aid etmək olar?

informasiyanın məhdud, etibarsız və yanlış olması

bürokratik aparatın mövcudluğu

qərarların nəticəsinin qabaqcadan görmək imkanının olmamağı

qərarın qəbul olunması, həyata keçirilməsi və nəticəsinin arasındakı vaxt

bütün cavablar düzdür

36. Mənfi xarici effekt səbəb olur:

əmtəə çox buraxılır və qiyməti həddən artıq aşağı olur

əmtəənin həcmi məhduddur

qiymət aşağıdır

əmtəənin həcmi sabitdir

qiymət sabitdir

37. Dövlət tərəfindən qəbul olunan planlar hansı fəaliyyətin müəyyən sahələrini müəyyən edə bilər?

iqtisadi

sosial və iqtisadi

iqtisadi və inzibati

inzibati

iqtisadi və maliyyə

38. İqtisadi planlar vasitəsilə dövlət...nail olur:

gəlirlərin ədalətli bölgüsünə

iqtisadiyyatı tənzimləməyə

resurslardan səmərəli istifadəyə

proporsional inkişafa

sosial bərabərliyə

39. .... iqtisadi tsiklin bir fəzasından digər fəzasına keçən zaman və ya tsikllərin dəyişilməsi zamanı iqtisadiyyatda baş verən keyfiyyət dəyişikliklərini əks etdirir:

struktur

məhsulun həcmi

dinamika

rentabellik

məhsuldarlıq

40. Böhran fəzasının müddəti, miqyası və dərinliyi nə ilə müəyyən olunur?

dinamikası ilə

xarakteri ilə

məzmunu ilə

ölçüsü ilə

müddəti ilə

41. İqtisadiyyatın tənzimlənməsinin xüsusi çəkisinin artmasına təsir edən əsas amillər:

bərpaolunmayan resursların tükənməsi

ekoloji fəlakətlər təhlükəsi

dünyada resurslarının qeyri-bərabər paylanması

demoqrafik problemlərin mürəkkəbliyi

hamısı

42. Dövlət iqtisadi həyatda aşağıdakı fəaliyyətləri həyata keçirir: 1. institusional mühiti formalaşdırmaqla iqtisadi «oyun qaydaları»nı müəyyənləşdirir; müxtəlif sahələrdə iqtisadi subyektlərin fəaliyyətini reqlamentləşdirən uyğun hüquqi-normativ aktları müəyyən edir, qərarlar verir; 2. vergiyə cəlb etmə və dövlət xərcləri, pul emissiyası və kreditlərin bölüşdürülməsi və s. qərarlar vasitəsilə iqtisadi aktivlik səviyyəsinə köməkçi təsir göstərir; 3. kapital qoyuluşunu qismən maliyyələşdirir və **xətləndirir**;

1,2,3

1,2

2

2,3

1,3

43. Milli və dünya iqtisadiyyatındakı tsikllər,

xronikləşir

açıq-aşkar meydana çıxır

sinxronlaşır

gizli əlaqələrə çevrilir

daha aydın şəkildə özünü biruzə verir

44. XX əsrin son rübündən başlayaraq iqtisadiyyatın qlobalaşması və radikal dəyişikliklərlə müşayiət olunan dünya cəmiyyəti,

böhran dövrünü uğurla başa vurdu

böhran dövrünü yaşamağa başladı

əhali arasında sosial bərabərlik yaratdı

ədalətli bölgünü həyata keçirdi

sosial bərabərliyi alt-üst etdi

45. Dövlət tənzimlənməsinin əsasını yaradan

Marks

Samoelson

A. Smit

C.Keyns

A.Marşal

46. Tarixi cəhətdən iqtisadi nəzəriyyə məktəblərindən hansı birinci olub?

merkantilizm

monetariz

neoliberalizm

klassik

keynsçillik

47. Merkantilistlər sərvətin əsas mənbəyi kimi nəyi hesab edirdilər?

kapitalı

xarici ticarəti

pul dövriyyəsi

tədavül sferasını

tədiyyə balansını

48. İqtisadiyyatın monetar tənzimlənməsini təklif edən

Keyns

Hilbert

Şumpater

A.Marşal

M.Fridmen

49. C.M.Keyns hansı nəzəriyyənin banisidir?

makroiqtisadi tənzimləmə

iqtisadi kibernetika

iqtisadi fizika

makroiqtisadiyyat nəzəriyyəsinin

iqtisadiyyatın fundamental nəzəriyyəsi

50. Bazarın «görünməz əl» haqqında tezis hansı nəzəri konsepsiyadadır

klassik

neoklassik

neoliberalizm

prijizm

cavabların hamısı düzdür

51. İqtisadi marağın icraçısıdır

mərkəzi bank

kommersiya bankları

korporativ banklar

xüsusi banklar

bütün cavablar düzdür

52. Dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin maksimum səviyyəsi adı çəkilən tədbirlərlə həyata keçirilir

sosial müdafiə ehtiyacı olan əhalinin təminatı məqsədilə gəlirlərin yenidən paylanması

məşğulluğun təmin olunması

inflyasiyanın tənzimlənməsi

fundamental elmi tədqiqatların maliyyələşdirilməsi

bütün cavablar düzdür

53. Keyns tərəfindən aşağıdakı nəzəri prinsipdən istifadə olunur:

sosial müdafiə ehtiyacı olan əhalinin təminatı məqsədilə gəlirlərin yenidən paylanması

məşğulluğun təmin olunması

inflyasiyanın tənzimlənməsi

fundamental elmi tədqiqatların maliyyələşdirilməsi

istehsal, məşğulluq və milli gəlirə dövlət investisiyalarının təsirinin multiplikativ effektindən

54. Dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin maksimum səviyyəsinə daxil olan tədbirlərə aiddir sosial müdafiəyə

məşğulluğun təmin olunması

inflyasiyanın tənzimlənməsi

fundamental elmi tədqiqatların maliyyələşdirilməsi

bütün cavablar düzdür

55. Dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin maksimum səviyyəsinə daxil olan tədbirlərə aiddir məşğulluğun təmin olunması

inflyasiyanın tənzimlənməsi

sosial müdafiəyə

regional siyasət

dünya iqtisadiyyatında milli maraqlarını təmin etmək

56. Dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin maksimum səviyyəsinə daxil olan tədbirlərə aiddir məşğulluğun təmin olunması

inflyasiyanın tənzimlənməsi

sosial müdafiəyə

regional siyasət

fundamental elmi tədqiqatların maliyyələşdirilməsi

57. Dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin maksimum səviyyəsinə daxil olan tədbirlərə aiddir fundamental elmi tədqiqatların maliyyələşdirilməsi

inflyasiyanın tənzimlənməsi

sosial müdafiəyə

regional siyasət

məşğulluğun təmin olunması

58. Keynsin modeli nə zaman yaranmışdır

1930-1935-ci illər

1920-1925-ci illər

1930-1933-cü illər

1929-1933-cü illər böhranından sonra

1933-1935-ci illər

59. Keyns modeli nə vaxt yayılmışdır

XX əsrin 50-60-cı illərində

XIX əsrdə

XVII əsrdə

XVIII əsrdə

XXI əsrdə

60. C.Keynsin nəzəriyyəsinə görə investisiyalar yığıcı üstələyir, əgər

uzun müddət iqtisadiyyatda istehsal artıqlığı və işsizlik hökm sürərsə

istehsalın həcmi məhduddur

işsizliyin səviyyəsi sabitdir

işsizlik aşağı düşür

istehsal aşağı düşür

61. İnstutların qarşılıqlı əlaqəsini qeyd edərkən adətən daha çox nəyə diqqətəyeterilir?

həmin instutların iqtisadi tənzimləmədə rolu

bazarın tənzimləmədə instutların tənzimləmə vasitələri

dövlətin müvafiq instutlara göstərdiyi təsir

dövlətin bazara göstərdiyi təsir

bazarın çatışmazlıqlarının həmin instutlarda müzakirəsi

62. Dövlətin iqtisadi siyasəti reallaşdırmada bazar instutuna təsiri zamanı nəzərdə tutulan subyekt hansıdır?

iqtisadi siyasətin reallaşması subyektləri

iqtisadi inkişaf

bazar instutuna təsir mexanizmləri

iqtisadi siyasətin istiqaməqləndirilməsi

dövlət tənzimləməsini məqsədi,tənzimləmə strategiyası

63. İqtisadçılar başlıca olaraq bazarın tənzimləmə aspektlərini nəzərdən keçirərkən daha çox hansı aspektə diqqətyetirilməsini vacib sayırlar?

daxili tənzimləmə

iqtisadi tənzimləmə

özünü tənzimləmə

xarici tənzimləmə

iqtisadi və sosial tənzimləmə

64. Qarşılıqlı təsirin təhlili hansı struktur komponentlərinə söykənir? 1.məqsədlər 2.mexanizmlər 3.aspektlər 4.reallaşdırmanın yönəldilməsi 5.subyektlər

1,2,3,4,5

5

2,3,4

3

2,3,4

65. Hansı ölkələrdə iqtisadi siyasət prezident tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərin məcmusu kimi götürülür? 1.Almaniya 2.Rusiya 3.Yaponiya 4.Fransa 5.İngiltərə

1,2,3,4,5

1,4,5

1,2,3,

2,3,4,

3,4,5

66. Direktiv planlaşdırmanın əsas cəhətlərinə aiddir:

dövlət planlaşdırılması

iqtisadi planların qanun şəklində icra edilməsi

dövlət mülkiyyətinin üstünlük təşkil etməsi

bütün cavablar düzdür

67. Birbaşa təsir metodlarına aiddir

büdcə

pul kütləsi

emissiya

qiymətlərin dondurulması

faiz stavkası

68. Proqramlaşdırmada dövlətin əsas məqsədi

strategiyanın müəyyənləşdirilməsi

taktikanın müəyyənləşdirilməsi

hipotezanın müəyyənləşdirilməsi

proqramların müəyyənləşdirilməsi

iqtisadiyyatın inkişafının tənzimlənməsi

69. Proqramın bu növ yoxdur

sosial-iqtisadi

xarici-iqtisadi

makrosəviyyəli

məqsədli

indikativ

70. Proqnoz nədir?

iqtisadi inkişafın gələcəyi haqqında ehmi cəhətdən əsaslandırılmış mülahizədir

hipotezanın tərkib hissəsidir

inkişaf haqqında fərziyyələr məcmuudur

planın tərkib hissəsidir

müəyyən proqramları əhatə edir

71. Aşağıda göstərilənlərdən hansı proqnoz növünə aiddir

operativ proqnoz

orta müddətli proqnoz

uzun müddətli proqnoz

bütün cavablar səhvdir

72. Funksional əlamətə görə proqnozlar aşağıdakı növlərə bölünür

normativ

delfa metodu

matris metodu

adaptasiya

ektropolyasiya

73. Dövlət mülkiyyətinin ... bütün sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələrin iqtisadiyyatının dövlət tənzimlənməsinin mühüm vasitələrini təşkil edir:

tənzimlənməsi

mürəkkəbləşdirilməsi

idarə olunması

inkişaf etdirilməsi

kompensə olunması

74. Dövlət mülkiyyətinin praktiki idarə edilməsinin bugün ən aktual məsələsi...

məqsəd və vəzifələrin müəyyən olunmasıdır

prinsiplərin işlənilib hazırlanmasıdır

səmərəliliyin artırılmasıdır

tərkib və strukturunun müəyyənləşdirilməsidir

prinsiplərin formalaşmasıdır

75. Mülkiyyətdən istifadənin effektivliyi onların fəaliyyət göstərdiyi...asıdır:

iqtisadi sferadan

iqtisadi siyasətdən

iqtisadi mühitdən

iqtisadi tələbdən

iqtisadi alətlərdən

76. Strateji planlaşdırmanın mahiyyəti nədən ibarətdir?

strateji planlaşdırmanın milli iqtisadiyyatın inkişafının prioritet istiqamətlərini müəyyən edir

operativ proqnozların hazırlanması

orta müddətli proqramların hazırlanması

uzun müddətli layihələrin hazırlanması

bütün cavablar səhvdir

77. Birbaşa təsir metodlarına aiddir

pul kütləsinin tənzimlənməsi

kömrük tarifləri

qeyri-kömrük tarifləri

bütün cavablar səhvdir

müqayisəli qiymətlər sistemi

78. Dövlətin iqtisadi funksiyasına daxildir

dövlət büdcəsini formalaşdırmaq

ümumi iqtisadi inkişaf proqramını hazırlamaq

prioritet sahələri stimullaşdırmaq

sahibkarlıq üçün əlverişli şərait yaratmaq

bütün cavablar düzdür

79. İqtisadiyyatın tənzimlənməsində dövlətin əsas funksiyaları

iqtisadi qərarların qəbulu üçün hüquqi bazanın yaradılması

iqtisadiyyatın sabitləşdirilməsi və resursların bölgüsü

makroiqtisadi və struktur tarazlığın saxlanması

vətəndaşların sosial müdafiəsinin və iqtisadi təhlükəsizliyin təmin edilməsi

bütün qeyd olunanlar

80. Proqramın proqnoz və planlardan fərqli edən əsas xüsusiyyətlərdən biri:

büdcədən və fondlardan maliyyələşdirilir

tədbirlər sistemini əhatə edir

planın yerinə yetirilməsinə xidmət edir

plan layihəsindən sonrakı mərhələni əks etdirir

cavablar düzdür

81. Dövlətin transformasiya olunan iqtisadiyyatda sistemi təsdiqləyən funksiyalarına aiddir transformasiya prosesinin geri dönməzliyini təmin edəcək şəraitin formalaşması

makro, mezo və makrosəviyyələrdə struktur transformasiyaları

sahibkarlığa köməklik

əhəlinin transformasiyaya qədərki həyat səviyyəsinin sabitləşdirilməsi

hamısı

82. İndikativ planın xüsusiyyəti deyil

məcburi yerinə yetirilməsi

tövsiyyə xarakterli olması

stimullaşdırıcı vəzifəni yerinə yetirməsi

güzəştli faiz stafkasının tətbiq edilməsi

bütün cavablar düzdür

83. Makroiqtisadi planlaşmada istifadə olunan əsas formalar

strateji planlaşdırma

dövlət sifarişləri

indikativ planlaşdırma

proqnozlaşma və proqramlaşma

mərkəzləşdirilmiş və qeyri-mərkəzləşdirilmiş planlaşdırma

84. Milli iqtisadiyyatın məqsədli iqtisadiyyatın balanslaşdırılmış bərabər səviyyədə inkişafa nail olmaqdan ibarətdir və dövlət bu məqsədi həyata keçirmək üçün aşağıdakı funksiyaları həyata keçirir:

1. qanunverici 2. inzibati 3. informasiya 4. tənzimləmə 5. nəzarət

hamısı

1,2,3

3,5

1,5

4,3,5

85. Dövlət sifarişi

yerinə yetirilməsi məcburidir, müqavilə əsasında həyata keçirilir

resurslarla tam təmin olunur

istehlakçısı müəyyəndir

dövlət zəmanəti vardır

bütün cavablar düzdür

86. Proqnoz ssenariyaların qurulmasında daha geniş istifadə edilən təhlil aləti hansidir?

zehni hücum

kollektiv ekspert qiymətləndirilməsi

«məqsədlər ağacı»nın qurulması

ideyaların generasiyası

cavablar düzdür

87. Dövlətin idarəetmə funksiyasının bir hissəsi hansı baxımdan təyin olunur?

rentabellik

məhsuldarlıq

gəlirlilik

reqlamentləşdirmə

likvidlilik

88. İdarəetmənin normativ funksiyasına hansı fondların formalaşması yolu ilə nail olunur?

funksional

institusional

mərkəzləşdirilmiş

qeyri-mərkəzləşdirilmiş

normativ

89. Dövlət mülkiyyətlərinin obyektlərinin məhsuldarlıq baxımından qiymətləndirilməsi onların hansı baxımdan inkişafına istiqamətlənməlidir?

normativ

funksional

struktur

siyasi

iqtisadi

90. Rəqabət strukturlarının formalaşması hesabına rəqabətqabiliyyətlilik potensialının yüksəldilməsi nəyin nəticəsidir?

investisiya fəallığının

iqtisadi fəallığın

innovasiyon fəallığın

praktiki fəallığın

artan fəallığın

91. Makroiqtisadi planlaşdırmanın mahiyyəti nədir,?

tipik plan fəaliyyəti

sahələrin qarşılıqlı əlaqəsidir

sahələrin əlaqəli fəaliyyətidir

sahələrin müqayisəli fəaliyyətidir

cavablar düzdür

92. Planlaşdırma nədir?

inkışafa nail olunmaq üçün tədbirlər sistemidir

sənaye və kənd t-tının əlaqəli planlaşdırılmasıdır

nəzərdə tutulan layihədir

iqtisadi inkışafın vahid sistemidir

cavablar düzdür

93. Planlaşdırmanın hansı prinsipləri vardır? a) demokratik-mərkəziyyət. b) fərdilik c) elmilik. d) həvəsləndirmə. e) nəzarət

a.c

c.de

ac.d.e

a.b.c.d

b.c.d.e.

a.b.d.e.

94. Planlaşdırmada hansı qanun istifadə olunmur?

dəyər qanunu

əmtə istehsalı qanunu

əsas iqtisadi qanun

tələb və təklif qanunu

inzibati- amiranəlik qanunu

95. Planlaşdırmada hansı metodlardan istifadə olunur? a) balans metodundan. b) normativ metodundan. c) riyzi metodundan d) ststistik metoddan e) sintez metodundan

a.b.c.e

b.c.d

d.c.b.a

b.c.d.e

96. Planın təkmilləşdirilməsi anlamını izah edin. a) məsrəflərin azaldılması. b) əhəlinin tələbatının ödənilməsi. c) ETT-nəaliyyətlərindən səmərəli istifadə. d) istehsal güclərindən tam istifadə. e) istehsalın təmərküzləşməsini aparmaq

a.b.c.d.e

b.c.d.e

d.c.b.a

e.d.c.a

97. Planın gərginliyi izah olunur. a) planın optimallaşdırılması. b) plan intizamına əməl olunması. c) planın normativ sənədlərə uyğun olması. d) planın ehtiyat təminatının olması e) plan intizamına əməl olunması

a.b.c.d

b.c.d.e

a.b.c.e

e.d.c.a.

98. Strateji planlaşdırmanın neçə prinsipi var?

2.

3.

5.

4.

6.

99. İnsanların təbiətə planauyğun təsirinin ardıcılığı necə olmalıdır? a) məşğulluq. b) əməkdaşlıq. c) planauyğunluq. d) planlılıq. e) müntəzəmlik.

c.d.e

b.c.d.e

a.e.c.d

a.b.c.d

d.e.a.b

100. . Dövlət proqramı təmin olunmalıdır. a) əmək ehtiyatları ilə. b) maddi ehtiyatlarla. c) maliyyə vəsaitləri ilə. d) istehsal gücləri ilə. e) hamsi ilə.

b.c

c.d.e.a

b.c.d

b.c.a

a.b.c.d

101. Proqramı proqnozdan fərqləndirən xüsusiyyət

rentabelli olması

büdcədən maliyələşməsilə

tövsiyyə xarakteri

variantlı olması

hamısıilə

102. Proqramı plandan fərqləndirən xüsusiyyət

rentabelli olması

büdcədən maliyələşməsilə

tövsiyyə xarakteri

variantlı olması

hamısıilə

103. Proqram prinsiplərinə aiddir. a) məqsədyönlülük. b) sistemlilik. c) tarixilik. d) resurs təminatı. e) prioritetlik.

a.b.c.d

b.c.d.e

e.d.b.a

a.b.c.e

104. Proqramlr bölünür. a) obeklər üzrə. b) xüsusiyyətinə görə. c) fəaliyyət müddətinə görə. d) ərazi səviyyəsi üzrə. e) ayrı-ayrı sanələr üzrə.

a.bc.d.e.

a.b.c.

b.c.d.e.

a.b.c.d.

105. Ayrı-ayrı obyektlər üzrə proqramlr üzrə proqramlar bölünür a) istiqamətlər üzrə. b) sahələr üzrə. c) dövlətlərarası. d) beynəlxalq. e) reğionlar üzrə

a.b.c.d.e

a.b.c.d

a.b.c

b.c.d.e

c.d.e

106. Məqsədli proqramların tərtibinə başlanılmışdır

1941-1945-ci illərdən

1950-1955-ci illərdən

1960-1965-ci illərdən

1970-1975 –ci illərdən

1980-1985- ci illərdən

107. Proqnoz anlayışını izah edin

gələcək haqqında təsəvvü verir

ğələcək haqqında informasiya verir

ğələcək haqqında ehtimaldır

informasiya sisteminin ehtimalıdır

hamısıdır

108. Proqnoz özündə nəyi əsk etdirir

obyektin gələcək vəziyyəti

obyektin gələcək vəziyyəti və obyektin alternativ inkişaf yolları barədə elmi əsaslandırılmış təsəvvürlər

obyektiv gələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən tədbirlər sistemi

obyektin gələcək vəziyyətini şərtləndirən amilləri

obyektin gələcək vəziyyətinin izahını

109. Elmi öncəgörmənin hansı formaları vardır

hipotez

hipotez, proqnoz

proqnoz

plan

hipotez, plan, proqnoz

110. Hipoteza nəyə əsaslanır

institusiyaya və elmi-nəzəri baxışlara

institusiyaya

dialektika qanunauyğunluqlarına

riyazi modelləşdirməyə

statistik göstəricilərə

111. Məqsəd özündə nəyi əks etdirir?

Obyektin arzu olunan vəziyyətini

Sosial-iqtisadi sistemin sürətli inkişafını

Sosial-iqtisadi sistemin davamlı inkişafını

Sosial-iqtisadi sistemin artım templərinin azaldılmasını

Obyektin mövcud vəziyyətini

112. İqtisadiyyatın strukturunun proqnozlaşdırma və planlaşdırılması özündə nəyi əks etdirir?
təsərrüfatının ayrı-ayrı sahələrində məhsul buraxılışı və resurs məsləki göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsi
- İqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələri üzrə məhsul buraxılışı həcmlərinin müəyyənləşdirilməsini
- sənayenin ayrı-ayrı sahələri üzrə perspektiv məhsul və məsrəf göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsini
- İqtisadiyyat sahələri üzrə əmək və kapital rəsurslarına olan perspektiv tələbatın həcmünün müəyyənləşdirilməsini
- son tələbin əsas komponentləri üzrə perspektiv miqdarının müəyyənləşdirilməsinə
113. Proqnoz özündə nəyi əks etdirir
- obyektin gələcək vəziyyətini
- obyektin gələcək vəziyyəti və obyektin alternativ inkişaf yolları barədə elmi əsaslandırılmış təsəvvürlər**
- obyektiv gələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən tədbirlər sistemi
- obyektin gələcək vəziyyətini şərtləndirən amilləri
- obyektin gələcək vəziyyətinin izahını
114. Elmi öncəgörmənin hansı formaları vardır
- hipotez
- hipotez, proqnoz
- proqnoz
- plan
- hipotez, proqnoz, plan**
115. Hipoteza nəyə əsaslanır
- institusiyaya və elmi-nəzəri baxışlara**
- institusiyaya
- dialektika qanunauyğunluqlarına

riyazi modelləşdirməyə

statistik göstəricilərə

116. Normativ proqnozlaşdırma yanaşması nəyə əsaslanır?

İctimai tələbatların dərki, məqsəd və resurs bazasının müəyyənləşməsi, məqsədyönlü təsirə

İqtisadi inkişaf meyllərin və inkişafa təsir edən amillərin müəyyən edilməsini

İnkişaf üçün zəruri olan resurs bazasının müəyyən edilməsinə

Texnoloji situasiyanın təhlilinə

İnkişaf tarixinin təhlilinə

117. Makroproqnozlaşdırmanın metodoloji əsaslarını hansı nəzəri mənbələr təşkil edir.

Tsikllər nəzəriyyəsi, sivilizasiyaların inkişafı nəzəriyyəsi

Noosfer nəzəriyyəsi, balans metodu

Sivilizasiya inkişaf nəzəriyyəsi, noosfer nəzəriyyəsi, balans metodiki, tsikllər nəzəriyyəsi

Balans metodu, tsikllər nəzəriyyəsi

Sivilizasiya inkişaf nəzəriyyəsi, balans

118. Sadalananlardan hansı makroiqtisadi proqnozlaşdırmada ən çox istifadə edilən metodlar hansılardır?

ekstrapolyasiya

barometrik metodu, ssenari metodu, ekstrapolyasiya

ekonometrik metod, ssenari metodu, delfi metodu

ekstrapolyasiya və morfoloji metod

barometrik metod və «zehni hücum» metodu

119. Regional inkişaf proqnozlaşdırılması zamanı hansı qrupp göstərijilərdən istifadə edilmir?
baza ilinə aid giriş göstərijiləri
ekspert qiymətləndirilməsi yolu verilən ssenari göstərijiləri
proqnozlaşdırma dövrünün sonuna olan çıxış göstərijiləri
regionun xüsusiyyətlərinə müvafiq region inkişaf indikatorları
10 il önjəki retrospektiv göstərijilər
120. Xarici iqtisadi əlaqələr proqnozlarını hansı əsas əlamətlər üzrə təsnifləşdirirlər?
proqnozlaşdırma obyektı, proqnozlaşdırma müddəti, proqnozlaşdırma qurumu
proqnozlaşdırma obyektı, proqnozlaşdırma müddəti, proqnozlaşdırma metodu
proqnozlaşdırma obyektı, proqnozlaşdırma müddəti, proqnozun hazırlanma tarixi
proqnozlaşdırma obyektı, proqnozlaşdırma müddəti funksional əlamət
proqnozlaşdırma metodu, proqnozlaşdırma müddəti funksional əlamət
121. Ekoloji normativlərə nə aiddir?
atmosferə atılan zəhərləyici maddələrin həcmi
torpaqların çirklənməsi
havanın çirklənməsi
suyun çirklənməsi
biosferin çirklənməsi
122. Yaponiyada məhsulların keyfiyyətinin standart-la-ra uyğun olması aşağıdakı ardıcılığa əsaslanır;
nəzarət əsasında keyfiyyətin təmin olunması
istehsal heyətinin idarə edilməsi vasitəsilə
yeni növ məhsullar istehsalı vasitəsilə keyfiyyətin təmin olunması
əmək haqqına nisbətən əmək məhsuldarlığının yüksək olması nəticəsində məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması
iqtisadiyyatın inkişafında vətəndaşların aktivliyini mükafatlandırmaq-la, onların mülkiyyətləri üzərində sərt nəzarət qoyulmaması

123. T.Ozalın iqtisadi modelinin əsas şərtləri bunlardır:
- azad bazar iqtisadiyyatının genişləndirilməsi
  - dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin minimumlaşdırılması
  - dövlət mülkiyyətində əsas strateji sahələrin saxlanması
  - dövlət mülkiyyətində əsas strateji sahələrin inkişaf etdirilməsi
  - regional iqtisadi strateji sahələrin inkişaf etdirilməsi**
124. Maliyyə sisteminin başlıca həlqəsi hesab olunur:
- mərkəzi bank
  - maliyyə nazirliyi
  - dövlət müəssisələri
  - dövlət büdcəsi**
  - büdcədən kənar dövlət fondları.
125. Dövlətə məxsus ,lakin maliyyə sisteminə daxil olmayan fond
- büdcə gəlirləri
  - büdcə xərcləri
  - büdcə kəsiri
  - büdcədən kənar fondlar**
  - büdcə profsiti
126. Subyektlərə görə maliyyə sisteminin formaları
- valyuta resusları fondu
  - müxtəlif səviyyəli büdcələr

social fondları

təsərrüfat subyektlərinin maliyyəsi

qeyri –dövlət maliyyəsi

127. Maliyyə sisteminin subyektlərə görə formasına daxil deyildir

dövlət maliyyəsi

təsərrüfat subyektlərinin maliyyəsi

əhəlinin maliyyəsi

müxtəlif səviyyəli büdcə maliyyəsi

hamısı.

128. Mülkiyyət formasına görə maliyyə sisteminə daxildir.

təsərrüfat subyektlərinin maliyyəsi

əhəli və bank müəssisələrinin maliyyəsi

dövlətin mərkəzləşdirilmiş maliyyəsi

dövlət və qeyri dövlət müəssisələrinin maliyyəsi

heç biri

129. Dövlət borcunun formaları:

uzunmüddətli və xarici borclar

ortamüddətli və xarici borc

qısamüddətli və xarici borc

daxili və xarici borc

hamısı.

130. Vergi nədir?

müəssisə və fiziki şəxslərdən əvəzsiz tutulan haqq

müəssisə və fiziki şəxslərin əmlakının bir hissəsinin özəlləşdirilməsi

bələdiyyə təşkilatlarının fəaliyyətinin maliyyə təminatı üçün yığılan vəsait

dövlətin maliyyə təminatı üçün toplanan vəsait.

131. Qanuna görə verginin hansı formaları fərqləndirilir?

a) bələdiyyə

b) regional

c) yerli

d) ərazi

(hamısı). (a). (ab).(abc). (abcd)

132. Verginin funksiyaları hansılardır

fiscal

iktisadi.

birbaşa.

dolayı.

133. Hansı düzdür?

Xarici borcların konversiya edilməsi. Yəni həmin borcun uzun müddətli investisiyaya çevrilməsi. Borclu olan ölkə kredit əvəzinə mülkiyyətin bir hissəsinin alınmasını təklif edir, özəlləşdirmədə iştirakını təmin edir. Bu isə milli iqtisadiyyatda xarici kapitalı artırır.

Xarici borcların konversiya edilməsi. Yəni həmin borcun müddətsiz investisiyaya çevrilməsi. Borclu olan ölkə kredit əvəzinə mülkiyyətin bir hissəsinin alınmasını təklif edir, özəlləşdirmədə iştirakını təmin edir. Bu isə milli iqtisadiyyatda xarici kapitalı artırır.

Xarici borcların konversiya edilməsi. Yəni həmin borcun müddətsiz investisiyaya çevrilməsi. Borclu olan ölkə kredit əvəzinə mülkiyyətin bir hissəsinin satılmasını təklif edir, özəlləşdirmədə iştirakını təmin edir. Bu isə milli iqtisadiyyatda xarici kapitalı artırır.

Xarici borcların konversiya edilməsi. Yəni həmin borcun qısa müddətli investisiyaya çevrilməsi. Borclu olan ölkə kredit əvəzinə mülkiyyətin bir hissəsinin satılmasını təklif edir, özəlləşdirmədə iştirakını təmin edir. Bu isə milli iqtisadiyyatda xarici kapitalı artırır.

Xarici borcların konversiya edilməsi. Yəni həmin borcun qısa müddətli investisiyaya çevrilməsi. Borclu olan ölkə kredit əvəzinə mülkiyyətin bir hissəsinin alınmasını təklif edir, özəlləşdirmədə iştirakını təmin edir. Bu isə milli iqtisadiyyatda xarici kapitalı artırır.

134. Hansı düzdür?

Borclu vəziyyətə düşmüş ölkələrin Beynəlxalq Valyuta Bankına müraciət etməsi. Beynəlxalq Valyuta Bankı güzəştli əsasda kredit verir. Lakin bunu sərt tədbirlərlə möhkəmləndirir.

Borclu vəziyyətə düşmüş ölkələrin Beynəlxalq Valyuta Bankına müraciət etməsi. Beynəlxalq Valyuta Bankı qarşılıqlı təminat əsasda kredit verir. Lakin bunu sərt tədbirlərlə möhkəmləndirir.

Borclu vəziyyətə düşmüş ölkələrin Beynəlxalq Valyuta Bankına müraciət etməsi. Beynəlxalq Valyuta Bankı qarşılıqlı təminat əsasda kredit verir. Lakin bunu sərt tədbirlərlə möhkəmləndirir.

Borclu vəziyyətə düşmüş ölkələrin Beynəlxalq Valyuta Bankına müraciət etməsi. Beynəlxalq Valyuta Bankı qarşılıqlı təminat əsasda kredit verir. Lakin bunu qeyd-sərtsiz tədbirlərlə möhkəmləndirir.

Borclu vəziyyətə düşmüş ölkələrin Beynəlxalq Valyuta Bankına müraciət etməsi. Beynəlxalq Valyuta Bankı güzəştli əsasda kredit verir. Lakin bunu sərt tələblərlə möhkəmləndirir.

135. Vergilər neçə əsas funksiyanı yerinə yetirir?

2.

3.

5.

4.

6.

136. Vergiqoyma obyektinin qanunla müəyyən edilməsi.

vergi bazası

vergi siyasəti.

vergi dərəcəsi

vergi sazişi.

hamısı.

137. Dövlətin fiskal siyasətinin mahiyyəti nədir?

büdcə gəlirlərinin və xərclərinin tənzimlənməsi

məcmu tələb və təklifin tənzimlənməsi

vergi dərəcələrinin tənzimlənməsi

vergi məhdudiyətinin tənzimlənməsi

hamısı.

138. Vergilərin arması səbəb olur

məcmu tələb və təklif azalır

məcmu tələb və təklif artır.

məcmu tələb azalır.

təklif azalır

təklif artır.

139. Büdcə defisitinin azaldılması yolları

əlavə vergilərin toplanması

dövlət müəssisələrinin mənfəəti

pul emisiyası

qızıl ehtiyatı

hamısı.

140. Dövlətin fiskal siyasətinin hansı tipləri fərqləndirilir?

avtomatik,diskression

avtomatik və dövlət xərclərinin müəyyənləşdirilməsi

dövlət gəlirlərinin maliyələşdirilməs və diskression

dövlət gəlirləri və xərclərin maliyələşdirilməsi

hamısı.

141. . Ölkədə pul tədavülünün təşkili formaları

pul bazarı

pul bazası

pul kütləsi

pul sistemi

pul vahidi.

142. Pulun tədavüldən çıxarılması adlanır

devalvasiya

remissiya.

defilyasiya

nulifikasiya.

revalvasiya

143. Maliyyə vastəsiçisi kimi mənfəət götürən orqanlar hansılardır?

maliyyə orqanları

birjalar.

banklar.

hərraclar

hamısı.

144. Pula tələb və təklifə təsir göstərən pul-kredit siyasətinin subyekti:

Maliyyə Nazirliyi

Mərkəzi Bank

Vergilər Nazirliyi.

Nazirlər Kabineti.

hamısı.

145. Kredit infrastrukturunun əsaslarıdır

banknsistemi

maliyyə sistemi

vergi sistemi.

pul sistemi.

hamısı

146. Fərdi gəlir vergisi kimlərdən tutulur?

hüquqi şəxslərdən

fiziki şəxslərdən

müəssisə rəhbərinin gəlirindən

korporasiyaların gəlirindən.

hamısından.

147. Pul-kredit siyasətinin neçə ümumi metodu var?

2.

3.

5.

4.

6.

148. Sosial gəlir vergisinə aiddir
- fiziki şəxslərin gəlirlərindən vergilər
  - hüquqi şəxslərin gəlirlərindən vergilər**
  - əhalinin əmək haqqından vergilər
  - müəssisə rəhbərinnin gəlirindən vergilər
  - hamısı aiddir
149. Korporasiyaların gəlir vergisinə aiddir
- fiziki şəxslərin gəlirlərindən vergilər
  - hüquqi şəxslərin gəlirlərindən vergilər**
  - əhalinin əmək haqqından vergilər.
  - xidmətə görə vergilər
  - hamısı aiddir.
150. .Xidmət və əmtəələrə görə gəlir vergisinə aid deyildir.
- kömrük tarifləri
  - aksizlər
  - hüquqi şəxsin gəlirindən vergilər**
  - əlavə dəyər vergisi.
  - hamısı aiddir
151. Verginin funksiyaları. a) fiskal siyasəti həyata keçirmək. b) sosial tarazlığı tənzimləmək. c) dövlət tənzimləməsini həyata keçirmək. d) proqnoz istiqamətlərini müəyyənləşdirmək. e) sosial proqramları istiqamətləndirmək
- abd
  - bcd

cde

abc

bce

152. Pul-kredit siyasətinin həyata keçirilməsinin ümumimethoduna daxildir: a) diskont siyasət. b) açıq bazarda əməliyyatlar. c) bank ehtiyatlarına məcburi normaların qoyulması. d) nəzarət paketinin saxlanılması. e) hamısı.

abd

bcd

abc

abcd

153. Qızıl standartı neçəci ildə harada qəbul edilmişdir.

1890-cı il Şerman qanunu

1914-cü il Kleyton qanunu

1914-cü il Bretton-Vuds qanunu

1924-cü ildə sabiq SSRİ-də

1934-cü il Sinqapur

154. Vergiyə cəlb olunma proseslərində vergi güzəştlərindən istifadə olunur. Bu güzəştlər dövlət qanunçuluğu əsasında müəyyən olunur və onlar aşağıdakılardır:

vergi obyektinin vergiyə minimum cəlb olunması

vergiyə cəlb olunan məbləğdən bəzi elementlərin çıxılması (məsələn, elmə gedən xərclərin çıxılması)

vergidən bəzi kateqoriya şəxslərin azad edilməsi

aşağı vergi stavkasının qoyulması

Verginin kreditləşməsi (vergi tutulması vaxtı uzadılır).

155. Pul-kredit siyasətinin ümumi metodlarına nəzər yetirək:

diskont siyasəti

diskont siyasəti və açıq bazarda əməliyyatlar

açıq bazarda əməliyyatlar

bank ehtiyatlarına məcburi normaların qoyulması

bank ehtiyatlarının uçota alınması

156. İlk kağız pul harada meydana gəlmişdir

Çində

Hindistanda

Babilistanda

Viziantiyada

Misirdə

157. Kredit qaytarmaq şərti ilə müəyyən gəlirlə (faizlə) verilən vəsait–dir. Onun neçə əsas mənbəyi vardır:

3.

5.

6.

4.

7.

158. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində qiymətin aşağıdakı növləri fəaliyyət göstərir

hərrac qiyməti

biznes qiyməti

birja əmtəəsi qiymət

dövlət qiyməti

daxili qiymət

159. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində qiymətin aşağıdakı növləri fəaliyyət göstərir
- müqavilə qiyməti
  - kommersiya qiyməti
  - kontrakt qiyməti
  - dünya qiyməti

maliyyə qiyməti

160. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində qiymətin aşağıdakı növləri fəaliyyət göstərir
- transferent qiymətlər
  - preyskurant qiymətləri
  - kommersiya qiyməti
  - müqavilə qiyməti

zona qiymətləri

161. Dünya təcrübəsində inflyasiya üzrə proqrama aiddir
- sabit**
- uzunmüddətli
  - qısamüddətli
  - müvəqəti
  - qeyri-ardıcıl

162. İnflyasiyanın müxtəlif tipləri vardır.
- sürünən – illik artım sürəti 10% təşkil edir.
  - mötədil – mülayim, az, orta;
  - çaparaq – illik artım 300-500%;
  - hiperinflyasiya – aylıq artım 50%, illik 1000%.

sabit - 35-35%

163. Qərb ölkələri qiymətlərin sərbəstləşməsi məsələsinə təxminən neçənci ildən başlamışlar.

1945

1948

1955

1957

1947

164. Dövlətin antiinflasiya siyasəti neçə istiqamətdə aparılır

1

2

3

4

5

165. Mərkəzi bank və Qiymətə nəzarət idarəsi inflyasiya artımı haqqında məlumat toplayaraq, neçə ildən bir minimum əmək haqqını indeksləşdirir?

2.

3.

5.

4.

1.

166. Qiymətin tənzimlənməsinin hüquqi əsasını nə təşkil edir?

ölkə prezidentinin fərmanı

ölkə prezidentinin sərəncamı

nazirlər kabinetinin qərarı

parlamentin qanunu

nazirlər kabinetinin əmri

167. Qiymətin tənzimlənməsinin hüquqi əsası nə adlanır?

bazar tənzimlənməsi kodeksi

bazar tənzimlənməsi qanunu

bazar tənzimlənməsi nizamnaməsi

bazar tənzimlənməsi əsasnaməsi

bazar tənzimlənməsi normativləri

168. Almaniyada qiyməti tənzimləyən dövlət orqanı hansıdır?

Kral dekreti ilə müəyyən olunmuş İqtisadiyyat Nazirliyinin Ali Şurasıdır

Kral dekreti ilə müəyyən olunmuş İqtisadiyyat Nazirliyinin Tarif Şurasıdır

Kral dekreti ilə müəyyən olunmuş Nazirlər Kabinetinin Ali Şurasıdır

İqtisadiyyat Nazirliyinin Baş qiymət idarəsidir

Kral dekreti ilə müəyyən olunmuş Qiymət Komitəsidir

169. ETT-nin dolay yolla stimullaşdırılması əhatə edir:

Əsas kapitalın aktiv hissəsinə nəzərən ümumi investisiyanın həcmindən güzəştli vergilər qoyulması

Korporasiyanın, birliyin, assosiasiyaların investisiyaya yönəldilən gəlirindən vergiləri azaldılması

Elmi – tədqiqat və tikinti-konstruktor işləri üzrə avadanlıqların amortizasiyalarının müddətini azaldılması.

Ali təhsil sistemində və maliyyə sistemi üçün vergi stimullaşdırılmasını həyata keçirmək

Müəyyən müddətlərdə elmi-texniki tərəqqiyə təsir edən bazar mexanizmi ilə dövlətin iqtisadiyyatı tənzimlənmə forma və metodlarının optimal uyğunlaşdırılması.

170. ETT-nin dolay yolla stimullaşdırılması əhatə edir:

Kompaniyalara, kooperativ yolu ilə ETT işləri aparmaq imkanı vermək

Xırda ETT işlərinin bələdiyyə idarə və nazirliklərdə aparılmasının normativ maliyyələşdirilməsini həyata keçirmək

Riskli «Vençurne» sığorta kompaniyalarında yardım fondlarının yaradılmasına icazə vermək.

Müəlliflik, patent hüququ vermək

Elm və elmi-texniki fəaliyyətin sahələrarası koordinasiyasının aparılması

171. İnkişaf etmiş ölkələrdə ETT siyasətinin reallaşdırılması mexanizmi neçə blok üzrə nəzərdə tutulur

1

2

3

4

5

172. İnkişaf etmiş ölkələrdə ETT siyasətinin reallaşdırılması mexanizmi hansı blokları nəzərdə tutulur normativ-hüquqi

təşkilatı – idarəetmə

iqtisadi.

bazar.

əmək haqqı sistemi

173. İnkişaf etmiş ölkələrdə ETT siyasətinin reallaşdırılması mexanizmi hansı blokları nəzərdə tutulur: normativ-hüquqi

təşkilatı – idarəetmə

iqtisadi.

bazar

kadr rotasiyası

174. Hansı düzdür?

Polipoliya - Oliqapoliya -Duopoliya -Monopoliya

Polipoliya - Monopoliya- Oliqapoliya -Duopoliya

Polipoliya - Oliqapoliya - Monopoliya -Duopoliya

Polipoliya - Duopoliya -Oliqapoliya - Monopoliya

Polipoliya - Duopoliya -Monopoliya -Oliqapoliya

175. Kurno modelində bazarda neçə firma iştirak edir?

2

3

5

4

6

176. Kurno modelinin əsasını təşkil edir:

bazarda ancaq iki firma iştirak edir

hər bir firma qərar qəbul edərkən rəqibinin istehsalını sabit hesab edir.

hər bir firma qərar qəbul edərkən rəqibinin qiymətini sabit hesab edir

hər bir firma qərar qəbul edərkən rəqibinin istehsalını və qiymətini sabit hesab edir

bazarda ancaq üç firma iştirak edir

177. Dünya iqtisad elmi inhisarın neçə növünü səciyyələndirmişdir

3

5

6

4

7

178. İnzibati amiranəlik inhisarının bizim əvvəlki iqtisadiyyatımızdakı strukturu baxımdan o neçə özü üzərində qurulub?

2

3

5

4

6

179. İnzibati amiranəlik inhisarının bizim əvvəlki iqtisadiyyatımızdakı strukturu baxımdan o neçə özü üzərində qurulub?

2

3

5

4

6

180. Müasir ekologiya neçə hissədən ibarətdir

2

3

5

4

6

181. Nə düzdür?

Autoekologiya – ayrı-ayrı bitki və heyvan növlərinin qarşılıqlı münasibəti

Autoekologiya – insanların ətraf mühitlə birgə fəaliyyəti

Autoekologiya – ayrı-ayrı bitki və heyvan növlərinin insanlarla qarşılıqlı münasibəti

Autoekologiya – təbii ehtiyatlardan kompleks istifadə ilə bağlı qarşılıqlı münasibətlər

Autoekologiya – resursların məkanca səmərəli istifadəsinin təmin edilməsi ilə bağlı münasibətlər

182. Nə düzdür?

Sinekologiya – autoekologiyanın ətraf mühitlə qarşılıqlı əlaqəsi

Sinekologiya – insanların ətraf mühitlə qarşılıqlı əlaqəsi

Sinekologiya – cəmiyyət və təbiətin birgə fəaliyyəti

Sinekologiya – autoekologiyanın ətraf mühitdə insanlarla qarşılıqlı əlaqəsi

Sinekologiya – autoekologiyanın ətraf mühitdə insanlarla birgə fəaliyyəti

183. İnsanların ətraf mühitlə birgə fəaliyyətinin resurs istehlakı istiqamətinə nə aid deyil?
resursdan istifadə

istehsal tullantılarının yerləşdirilməsi

resursun çıxarılması və istifadəsi

təbii ehtiyatlardan kompleks istifadə

resursun çıxarılması

184. İnsanların ətraf mühitlə birgə fəaliyyətinin konstruktiv dəyişmə istiqamətinə nə aid deyil?
təbii ehtiyatlardan kompleks istifadə proqramı

resursların ayrı-ayrı xüsusiyyətlərinin yaxşılaşdırılması

təbii hadisələrdən qorunma

təsərrüfat fəaliyyətinin zərərli nəticələrinin ləğv edilməsi

resursun kompleks çıxarılması və istifadəsi

185. İnsanların ətraf mühitlə birgə fəaliyyətinin təbii resursların təkrar istehsalı istiqamətinə nə aid deyil?

bərpa oluna bilən resursların birbaşa təkrar istehsalı

bərpa olunmuşların qorunması

bərpa olunmuşların səmərəli istifadəsi

yer relyefinin bərpası

təbii hadisələrdən qorunma

186. Bütün təbii resurslar neçə qrupda təsnif olunur?

2.

3.

5.

4.

6.

187. Hansı düzdür?

Bərpa olunmayan resurslar, bura torpaq və bütün mineral resurslar aiddir. Burada başlıca vəzifə – mineral resurslardan tam və kompleks istifadədir. Məsələn, slyuda və kalium duzları çıxarılkən onun 80 faizi, neftin 56 faizi, daş kömürün 40 faizi itir.

Bərpa olunmayan resurslar, bura torpaq və bütün mineral resurslar aiddir. Burada başlıca vəzifə – mineral resurslardan tam və kompleks istifadədir. Məsələn, slyuda və kalium duzları çıxarılkən onun 70 faizi, neftin 56 faizi, daş kömürün 40 faizi itir.

Bərpa olunmayan resurslar, bura torpaq və bütün mineral resurslar aiddir. Burada başlıca vəzifə – mineral resurslardan tam və kompleks istifadədir. Məsələn, slyuda və kalium duzları çıxarılkən onun 80 faizi, neftin 50 faizi, daş kömürün 40 faizi itir.

Bərpa olunmayan resurslar, bura torpaq və bütün mineral resurslar aiddir. Burada başlıca vəzifə – mineral resurslardan tam və kompleks istifadədir. Məsələn, slyuda və kalium duzları çıxarılkən onun 80 faizi, neftin 56 faizi, daş kömürün 50 faizi itir.

Bərpa olunmayan resurslar, bura torpaq və bütün mineral resurslar aiddir. Burada başlıca vəzifə – mineral resurslardan tam və kompleks istifadədir. Məsələn, slyuda və kalium duzları çıxarılkən onun 70 faizi, neftin 50 faizi, daş kömürün 40 faizi itir.

188. İnsanların ətraf mühitlə birgə fəaliyyətinin yaşayış mühitinin yaxşılaşdırılması və təbii resursların qorunması istiqamətinə nə aid deyil?

istehsal proseslərində zərərli halların qarşısının alınması

istehlak proseslərində zərərli halların qarşısının alınması

landşaftın (relyefin) qorunması

biosferanın genetik müxtəlifliyinin qorunması

bərpa oluna bilən resursların qorunması

189. İnsanların ətraf mühitlə birgə fəaliyyətinin idarəetmə və monitoring istiqamətinə nə aid deyil? resurslar üzərində nəzarət

resurslar üzərində təftiş

resursların istifadə səviyyəsinin tənzimlənməsi

təbiətdən istifadənin idarə edilməsi

ekoloji proseslərdə qurum fəaliyyətinə nəzarət

190. Ekoloji təmiz məhsul «e» hərifi ilə hansı dövlətdə nişanlanır?

Yaponiyada

ABŞ

Almaniyada

Skandinaviya ölkələrində

Avropa birliyi ölkələrində

191. Ekoloji təmiz məhsul yer kürəsi fonunda «+» işarəsi ilə hansı dövlətdə nişanlanır? Yaponiyada

ABŞ

Almaniyada

Skandinaviya ölkələrində

Avropa birliyi ölkələrində

192. Ekoloji təmiz məhsul «ekologiyanın mavi pərisi» sözü ilə hansı dövlətdə nişanlanır?
Yaponiyada

ABŞ

Almaniyada

Skandinaviya ölkələrində

Avropa birliyi ölkələrində

193. Ekoloji təmiz məhsul «ES» hərfləri ilə hansı dövlətdə nişanlanır?

Yaponiyada

ABŞ

Skandinaviya ölkələrində

Avropa birliyi ölkələrində

Almaniyada

194. Monitoring – insanların təsərrüfat fəaliyyəti (antropogen) ilə əlaqədar olaraq təbii mühitdə baş verən dəyişikliklərə nəzarət və müşahidə sistemidir. Monitoring sistemində necə istiqamət fərqləndirilir

2

3

5

4

6

195. İnfrastrukturanı neçə cürə təsnifləşdirmək olar:

2

3

5

4

6

196. İşInfrastrukturanı iyerarxiya səviyyəsinə təsnifləşdirməsinə nə aid deyil
- xalq təsərrüfatı səviyyəsində
  - regional səviyyədə
  - yerli səviyyədə
  - müəssisə səviyyəsində
  - sahələr səviyyəsində**
197. İşInfrastrukturanı yaranma mərhələsi təsnifləşdirməsinə nə aid deyil
- qərarlaşmış
  - yeni yaranan
  - gələcək
  - sabitləşmiş
  - birdəfəlik**
198. Sosial yönümlü bazar iqtisadiyyatı konsepsiyasının əsasını qoyan və təşkil edən kim olmuşdur?
- L.Erxard**
  - C.Keyns
  - D.Rkardo
  - P. Duqlas
  - Ç.Kobba
199. Sosial bazar iqtisadiyyatı aşağıdakı prinsiplərə əsaslanan təsərrüfatçılıq sistemidir.
- azad rəqabətə**

istehlakın sərbəstliyinə

şəxsiyyətin hər tərəfli inkişaf sərbəstliyi

azad rəqabətə və şəxsiyyətin hər tərəfli inkişaf sərbəstliyi

plyuralizmə

200. Sosial bazar iqtisadiyyatı daima aşağıdakılara şərait yaradır

iqtisadi səmərəliliyə

kapital tətbiqinə

istehlakın genişlənməsinə

iqtisadi səmərəliliyə və istehlakın genişlənməsinə

istehlakın sərbəstliyinə

201. Sosial yönümlü iqtisadiyyat nə edir?

vətəndaşların şəxsi azadlığı dövlətin iştirakı ilə milli məhsulun əməyə görə ədalətli bölgüsünü həyata keçirir

bazar rəqabətinin sərbəstliyi dövlətin iştirakı ilə milli məhsulun əməyə görə ədalətli bölgüsünü həyata keçirir

qiymət qoyma və s. əsasında dövlətin iştirakı ilə milli məhsulun əməyə görə ədalətli bölgüsünü həyata keçirir

əhalinin maddi mühafizəsinə zəmanət verir

azad rəqabətə və şəxsiyyətin hər tərəfli inkişaf sərbəstliyinə zəmanət verir

202. Sosial yönümlü iqtisadiyyatda vətəndaşların sosial problemlərinin həllində dövlətin rolu yüksəkdir və onun aşağıdakı vəzifələri yerinə yetirməsi məqsədə uyğundur:

qadağaları həyata keçirmək

tələbləri həyata keçirmək

xarici-iqtisadi münasibətlərdə, vergi və sosial hüquqların həyata keçirilməsində ümumi qəbul olunmuş «oyun» qaydalarını müəyyən etmək

bazar iqtisadiyyatı imkanları çərçivəsində sosial-iqtisadi prosesləri makrosəviyyədə idarə etmək
bazar rəqabətinin sərbəstliyi dövlətin iştirakı ilə milli məhsulun əməyə görə ədalətli bölgüsünü
həyata keçirmək

203. Sosial yönümlü məsələlərin həll olunması isə aşağıdakı məqsədlərə nail olmağa imkan verir.
əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsinə

qiymət səviyyəsinin stabilliyinin təmin olunmasına

yüksək məşğulluq səviyyəsinin təmin olunmasına

sosial təminat sisteminin fəaliyyətinin ədalətli olmasına

cəmiyyətin az təminatlı üzvlərinin sosial müdafiəsinə zəmanətli olmasına

204. Azərbaycan Respublikası ölkədə bazar iqtisadiyyatının formalaşması yolunu seçmişdir və bu Konstitusiyada qeyd olunmuşdur. Konstitusiyada göstərilir ki, Azərbaycan Respublikası – müstəqil dövlət olub, siyasətini vətəndaşlarının hər tərəfli inkişafına istiqamətləndirmişdir. Bu məsələlərə nail olmaq üçün aşağıdakı problemlərin həllini zəruri saymışdır.

hüquqi dövlət yaratmaq

korrupsiyaya qarşı ardıcıl mübarizə aparmaq

korrupsiyaya qarşı qəti mübarizə aparmaq

inhisara qarşı ardıcıl mübarizə aparmaq

qadağaları həyata keçirmək

205. Praktiki olaraq sosial yönümlü məsələlərin həlli üçün proqram tərtib olunmalıdır. Həmin proqramda islahatların keçirilməsinin strateji məqsədləri və sosial yönümü istiqamətləri öz əksini tapmalıdır:

əmək sferası və əmək münasibətləri

əhalinin məşğulluğu və kadr potensial siyasəti

əhalinin miqrasiyası

sosial sığorta

əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsinin təmini

206. Təhsil sosial infrastrukturuna daha neçə sahə daxildir

2

3

5

4

1

207. Səhv cavabı tapın. Təhsil sosial infrastrukturuna daxil olan mədəniyyət və incəsənət sahələrin inkişafı aşağıdakı prinsiplərə əsaslanır:

əhalinin daha çox hissəsinin bu sahələrin xidməti ilə əhatələnməsi

bu sahələrin xidmətinin yaxşılaşdırılması

mədəniyyət və incəsənət sahələrinin respublika ərazisində daha səmərəli yerləşdirilməsi

şəhərlə kənd arasındakı fərqin aradan götürülməsi üçün mədəniyyət və incəsənət sahələrindən daha geniş istifadə olunması.

mədəniyyət və incəsənət sahələrinin respublika ərazisində çalışan işçilərin sosial bazasının gücləndirilməsi

208. Məişət xidməti sahələrinin özü neçə qrup müəssisələri əhatə edir

2

3

5

4

6

209. Səhv cavabı tapın. Məişət xidməti sahələrinin özü bu qrup müəssisələri əhatə edir.
- yeni istehlak dəyərləri yaradan sahələr
  - əvvəl yaradılmış istehlak dəyərlərinin saxlanması ilə məşğul olan sahələr
  - əvvəl yaradılmış istehlak dəyərlərinin bərpası ilə məşğul olan sahələr
  - istehlak dəyərlərinin yaradılması ilə əlaqədar olmayan sahələr
  - istehlak dəyərlərinin istifadəsi ilə əlaqədar olan sahələr**
210. Səhv cavabı tapın. Ümumi təsnifata görə məişət xidməti sahələrinə aşağıdakılar aid edilir:
- fərdi ayaqqabı tikisi müəssisələri
  - fərdi ayaqqabı təmiri müəssisələri.
  - paltarların fərdi tikilişi.
  - toxuculuq məmulatları istehsalı müəssisələri
  - məsləhət xidməti**
211. Praktiki olaraq sosial yönümlü məsələlərin həlli üçün proqram tərtib olunmalıdır. Həmin proqramda islahatların keçirilməsinin strateji məqsədləri və sosial yönümü istiqamətləri öz əksini tapmalıdır:
- pensiya təminatı
  - əhalinin sosial müdafiə sistemi
  - uşaqların sosial müdafiə sistemi
  - gənclərin sosial müdafiə sistemi
  - əhalinin maddi mühafizəsinə zəmanət sistemi**
212. Praktiki olaraq sosial yönümlü məsələlərin həlli üçün proqram tərtib olunmalıdır. Həmin proqramda islahatların keçirilməsinin strateji məqsədləri və sosial yönümü istiqamətləri öz əksini tapmalıdır:
- qadınların sosial müdafiə sistemi
  - ailələrin sosial müdafiə sistemi

sosial sfera sahələri

əhalinin maddi mühafizəsinə zəmanət verir

Əlillərin sosial müdafiə sistemi

213. Sosial münasibət insanların bir-biri ilə əlaqəsi prosesində yaranır və müxtəlif formada ola bilər:
sosial qruplar arasında

millətlər arasında

sosial qrup daxilində

millətlər daxilində

sosial azlıqlar arasında

214. Sosial münasibət insanların bir-biri ilə əlaqəsi prosesində yaranır və müxtəlif formada ola bilər:
ailələr daxilində

ailə daxilində

millətlər arasında

sosial qrup daxilində

sosial təbəqələr arasında

215. Cəmiyyətin inkişafı üçün isə iqtisadi və sosial siyasətlər arasında dialektik vəhdət mövcuddur.
Bu isə öz konkret ifadəsini aşağıdakılarda tapır:

iqtisadi siyasət öz son nəticəsində insanların maddi həyat səviyyəsinin durmadan yüksəlməsinə xidmət edir

iqtisadi siyasət öz son nəticəsində insanların mənəvi həyat səviyyəsinin durmadan yüksəlməsinə xidmət edir

sosial siyasət isə insanların maddi nemətlərə olan tələbatını dolğun ödəmək əsasında əhalinin müxtəlif sosial tələbatını ödəmək məqsədini daşıyır

iqtisadi siyasət öz son nəticəsində insanların maddi və mənəvi həyat səviyyəsinin durmadan yüksəlməsinə xidmət edir

sosial siyasət isə insanların maddi nemətlərə olan tələbatını dolğun ödəmək əsasında əhalinin müxtəlif sosial qruplar arasında uyğunluğu ödəmək məqsədini daşıyır.

216. Sosial siyasətini tam reallaşması üçün aşağıdakı prinsiplərə əməl olunması məqsədə uyğundur. insanların iqtisadi sərbəstliyi hüququnun tanınması

sahibkarların hüququnun tanınması

muzdlu əməyin hüququnun tanınması

həmkarların hüququnun tanınması

əhali məşğulluğunun effektiv təmin olunması

217. Sosial siyasətini tam reallaşması üçün aşağıdakı prinsiplərə əməl olunması məqsədə uyğundur. bazarın tənzimləyici roluna etibar edilməsi (tələb)

bazar oyunlarının seçilməsində dövlətin rolu

oyun qaydalarına əməl olunmasında

sosial iqtisadi həyatın tənzimlənməsində dövlətin rolu

sosial siyasətin ailəyə istiqamətləndirilməsi

218. Sosial siyasətini tam reallaşması üçün aşağıdakı prinsiplərə əməl olunması məqsədə uyğundur. bazarın tənzimləyici roluna etibar edilməsi (təklif)

əmək qabiliyyətini itirmiş əhaliyə dövlət qayğısının gücləndirilməsi.

az təminatlı əhaliyə dövlət qayğısının gücləndirilməsi

əmək qabiliyyətsizlərə kömək məqsədi ilə əmək qabiliyyətlərinin daha çox yüklənməsi

sosial infrastrukturunun əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırılması

219. Sosial siyasətini tam reallaşması üçün aşağıdakı prinsiplərə əməl olunması məqsədə uyğundur. dövlətin ictimai həyatında işçilərin iştirakı.

istehsalın idarə olunmasında işçilərin iştirakı.

bazarın tənzimedici roluna etibar edilməsi (qiymət)

bazarın tənzimedici roluna etibar edilməsi (rəqabət)

əhalinin həyat səviyyəsinin hiss olunacaq dərəcədə getdikcə yaxşılaşdırılması

220. Azərbaycan Respublikasının sosial siyasətinin strategiyası və taktikasında aşağıdakılar nəzərdə tutulur:

ölkədə konstitusiya hüququna əməl olunması

sosial siyasətin ailəyə istiqamətləndirilməsi

ölkədə demokratik situasiyanın normallaşdırılması

sosial infrastrukturunun əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırılması

əmək qabiliyyətini itirmiş əhaliyə dövlət qayğısının gücləndirilməsi

221. Sosial siyasətinin strategiyası və taktikası məqsədlərinə nail olmaq üçün aşağıdakı zəruri şəraitin olması məqsədə uyğundur:

artıq işçi qüvvəsinin yaranmasına maneçilik törədilməsi

aztəminatlılara istiqamətlənən vəsaitin ünvanlılığının güclənməsi

ailələr üçün dəyərli həyat səviyyəsinin yaradılması

qadınlar üçün dəyərli həyat səviyyəsinin yaradılması

əhali məşğulluğunun effektiv təmin olunması

222. Səhv cavabı tapın. Ümumi təsnifata görə məişət xidməti sahələrinə aşağıdakılar aid edilir:
kimyəvi təmizləmə

kimyəvi rəngləmə

camaşirxanalar.

mənzillərin tikilməsi

mənzillərin sayı

223. Azərbaycan Respublikası dövlətinin məişət xidməti sahələrinin inkişafının tənzim olunmasındakı siyasəti, yaxın dövrə həmin sahələr qarşısında qoyulan vəzifələrdə ifadə olunmuşdur.

xidmət strukturunu təkmilləşdirmək

xidmət sahələrini ərazi üzrə daha səmərəli yerləşdirmək

əhalini daha keyfiyyətli xidmətlərlə təmin etmək,

xidmət mədəniyyətini yüksəltmək.

təzə istehsal sahələrinin məişət xidmətinə olan tələbatını ödəmək

224. Mənzil xidməti əhalidə olan yaşayış sahələrini və dövlət sərəncamında olan xüsusi mənzilləri əhatə edir. Kommunal xidməti sahələri isə aşağıdakıları əhatə edir:

şəhər su kəmərləri və su axarları

şəhər nəqliyyatı

enerji təsərrüfatı

sair sahələr (yaşllaşdırma, sanitariya-gigiyena).

mədəniyyət sahəsi

225. Əhalinin mənzilə olan tələbatının ödənilməsində dövlət siyasəti əsasən özündə aşağıdakıları əks etdirir.

ölkədə yaşayan bütün əhali rahat mənzillə təmin olunmalıdır

mənzil tikintisi keyfiyyətli tələblərinə uyğun aparılmalıdır

mənzil tikintisi sanitariya-gigiyena tələblərinə uyğun aparılmalıdır

mənzil tikintisi kompleks olmalıdır

müəyyən yaşayış massivi zəruri istehsal sferaları ilə birlikdə inşa edilməlidir

226. Mənzil fonduna tələbat əhalinin sayına görə aşağıdakı düsturla hesablanır.

$M_t = (\Theta_s \times S_n) - M_f + M_S$

$$M_u = (\Theta_s \times S_n) - M_u + M_S$$

$$M_t = (\Theta_{tx} S_n) - M_f + M_t$$

$$M_t = (\Theta_s \times S_u) - M_f + M_S$$

$$M_n = (\Theta_s \times S_n) - M_n + M_S$$

227. Səhv cavabı tapın. Mənzil fonduna tələbat əhəlinin sayına görə hesablanır. düstura aiddir.

Mt

Θ_s

S_n

M_f

M_u

228. Sosial siyasətinin strategiyası və taktikası məqsədlərinə nail olmaq üçün aşağıdakı zəruri şəraitin olması məqsədə uyğundur:

gənclər üçün dəyərli həyat səviyyəsinin yaradılması

sosial sığortanın rolunun yüksəldilməsi

sosial infraqstruktura sahələrinin stabil maliyyələşdirilməsi

istehsalın inkişafının stimullaşdırılması əsas amillər kimi, əhəlinin pul gəlirlərinin onun əmək fəaliyyətindən asılılığının təmin olunması

əhəlinin həyat səviyyəsinin hiss olunacaq dərəcədə getdikcə yaxşılaşdırılması

229. Dövlətin sosial siyasətində bir sıra mühüm istiqamətlər nəzərdə tutulur ki, onlarında əsasında cəmiyyətdə gedən sosial proseslərin tənzimlənməsi həyata keçirilir;

işçi qüvvəsinin təkrar istehsalına dair siyasət

cəmiyyətdə «az təminatlı əhəli qrupunun» dəstəklənməsi siyasəti

sosial infraqstruktura sahələrinin inkişafına dair siyasət

ictimai sosial tələbata dair siyasət

sosial sığortaya dair siyasət

230. Ailənin şəxsi istehlakı və gəliri haqqındakı siyasətinin əsas məzmunu nə əhatə edir?

əməyin stimullaşdırılması

gəlirlərin əməklə ölçülməsini

təminatlı əmək haqqı sistemini

əmək haqqının əsassız yük-səldilməsinin qarşısının alınmasını

sosial sığorta sistemini

231. İdarəetmə obyektini kimi – öz üzərində idarəetmə təsirini hiss edən sosial institutlar, təşkilatlar, fərdlər və s. sayılır. İdarəetmənin funksiyaları onun mahiyyətini açıqlayır. Qəbul olunmuş həmin funksiyalar bunlardır:

idarəetmə qərarlarının hazırlanması

idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi

idarəetmə qərarlarının yerinə yetirilməsinin təşkili.

qərarların yerinə yetirilməsinin stimullaşdırılması

qərarların yerinə yetirilməsinin maliyyələşdirilməsi

232. Sosial infrastruktura sahələrinin inkişafı siyasəti özündə kompleks tədbirlər sistemini əhatə edir humanitar sferanın dövlət tərəfindən tam dəstəklənməsi

bələdiyyə məqsədli proqramların üstün sahələrinin müəyyən edilməsi

bələdiyyə məqsədli proqrama vəsaitlərin ayrılması

təhsil proqramlarının həyata keçirilməsi

istehlak qiymətlərinin yüksəlməsi ilə əlaqədar olaraq təqaüdlərin indeksləşdirilməsi

233. Az təminatlı əhali qrupunun dəstəklənməsi siyasəti nəzərdə tutur:

ailə və uşaqlara sosial xidmətlər

qoca və əlillərin müdafiəsi

sosial yardımların verilməsi

təqaüdlərin verilməsi

ailələr üçün dəyərli həyat səviyyəsinin yaradılması

234. Səhv cavabı tapmaq. Xarici iqtisadi əlaqələrin tənzim–lənməsinin aşağıdakı vəzifələrini qeyd etmək olar:

xarici iqtisadi fəaliyyətin hüquqi prinsiplərini müəyyən edən normaların işlənilib hazırlanması

xarici iqtisadi fəaliyyətin hüquqi prinsiplərini müəyyən edən normaların tənzim edilməsi

xarici iqtisadi əlaqələri tənzim edən orqanların statusunun müəyyən edilməsi

xarici iqtisadi əlaqələrin dövlət tənzimlənməsini müəyyən etmək

xarici iqtisadi münasibətlərdə ilk başlanğıc iqtisadi münasibətlərin məqsədəyönlüni müəyyən etmək

235. Səhv cavabı tapmaq. Xarici iqtisadi əlaqələrin tənzim–lənməsinin aşağıdakı vəzifələrini qeyd etmək olar

ölkədə müştərək müəssisələrin tikilməsinin normativ aktlarını tərtib etmək

ixrac rejimini müəyyən etmək,

ixracı lisenziyalaşdırmaq

məhsulun göndərilməsi qaydasını müəyyən etmək

ticarət siyasətinin inzibati qanunauyğunluğunun hüquqi normativ bazasını tərtib etmək

236. Səhv cavabı tapmaq. Xarici iqtisadi əlaqələrin tənzim–lənməsinin aşağıdakı vəzifələrini qeyd etmək olar:

məhsulun gətirilməsinin qaydasını müəyyən etmək

valyuta, gömrük tənzimlənməsini həyata keçirmək

xarici iqtisadi əlaqələrdə iştirak edən dövlətlərin marağının qorunması tədbirlərini həyata keçirmək

məhsulun göndərilməsi qaydasını müəyyən etmək

xarici iqtisadi münasibətlərdə iştirak edən dövlətlərlə hesablaşmaları həyata keçirmək

237. Səhv cavabı tapmaq. Ölkə-nin suverenliyi və xarici iqtisadi münasibətlər sahəsindəki siyasəti aşağıdakı hal-ların üstünlüyü baxımından nəzərə alınır

ölkənin iqtisadiyyatı açıq olmalıdır

xarici iqtisadi münasibətlərdə ilk başlangıç iqtisadi münasibətlərin məqsədayönlü olmasıdır

xarici iqtisadi əlaqələr resursa qənaət əsasında qurulmalıdır

məhsul ixracatında son məhsul daha çox xüsusi çəkiyə malik olmalıdır

xarici iqtisadi əlaqələrdə iştirak edən dövlətlərin marağı qorunmalıdır

238. Səhv cavabı tapmaq. Ölkə-nin suverenliyi və xarici iqtisadi münasibətlər sahəsindəki siyasəti aşağıdakı hal-ların üstünlüyü baxımından nəzərə alınır.

xarici iqtisadi əlaqələrdə içərisində elmi-texniki istiqamətləri üstünlüyə malik olmalıdır

ölkənin iqtisadiyyatı açıq olmalıdır

xarici iqtisadi münasibətlərdə ilk başlangıç iqtisadi münasibətlərin məqsədayönlü olmasıdır

xarici iqtisadi əlaqələr resursa qənaət əsasında qurulmalıdır

məhdudlaşdırıcı məqsəd səviyyələri reqlamentləşdirilir

239. Səhv cavabı tapmaq. Xarici iqtisadi münasibətlərin dövlət tənzimlənməsində aşağıdakı məsələlər daha da təkmilləşdirilməlidir

ticarət siyasətinin inzibati qanunauyğunluğunun hüquqi normativ bazası

məhdudlaşdırıcı məqsəd səviyyələri reqlamentləşdirilir

lisensiyaların verilməsi

yeni texnologiyanın alınması

xarici iqtisadi əlaqələr resursa qənaət əsasında qurulması

240. Səhv cavabı tapmaq. Xarici iqtisadi münasibətlərin dövlət tənzimlənməsində aşağıdakı məsələlər daha da təkmilləşdirilməlidir

xarici iqtisadi münasibətlərdə iştirak edən dövlətlərlə hesablaşma qaydası

maliyyə məsələləri

gömrük tarifi

vergi sistemi getdikcə təkmilləşməlidir

ölkənin iqtisadiyyatı açıq olmalıdır

241. Səhv cavabı tapmaq. Xarici iqtisadi münasibətlərin dövlət tənzimlənməsində aşağıdakı məsələlər daha da təkmilləşdirilməlidir

idxal münasibətlərdə iştirak edən şəxslər üzrə vətəndaşlıq qanunçuluğu təkmilləşdirilməlidir

idxal münasibətlərdə iştirak edən subyektlər üzrə vətəndaşlıq qanunçuluğu təkmilləşdirilməlidir

ixrac münasibətlərdə iştirak edən şəxslər üzrə vətəndaşlıq qanunçuluğu təkmilləşdirilməlidir

maliyyə məsələləri

müxtəlif maniyələrin məhdudlaşmasının qarşısının alınması üçün qeyri-standart tariflərin tətbiq edilməlidir

242. Səhv cavabı tapmaq. Xarici iqtisadi münasibətlərin dövlət tənzimlənməsində aşağıdakı məsələlər daha da təkmilləşdirilməlidir

ixrac münasibətlərdə iştirak edən subyektlər üzrə vətəndaşlıq qanunçuluğu təkmilləşdirilməlidir

xarici ölkələrlə beynəlxalq arbitraj qanunçuluqlarının təkmilləşdirilməsi

xarici ölkələrlə digər qanunçuluqlarının təkmilləşdirilməsi.

idxal münasibətlərdə iştirak edən subyektlər üzrə vətəndaşlıq qanunçuluğu təkmilləşdirilməsi

müxtəlif maniyələrin məhdudlaşmasının qarşısının alınması üçün qeyri-standart tariflərin tətbiq edilməsi.

243. Səhv cavabı tapmaq. Proteksionizm – müxtəlif tədbirlərlə milli iqtisadiyyatın rəqabətdən qorunması və xarici ölkələrin müdaxiləsinin məhdudlaşdırılması üzrə dövlət siyasətidir. Bunun üçün müxtəlif tədbirlərdən istifadə olunur

xarici məhsullara yüksək gömrük tarifi qoyulması

müxtəlif maniyələrin məhdudlaşmasının qarşısının alınması üçün qeyri-standart tariflərin tətbiq edilməsi.

lisenziyaların məhdudlaşmasının qarşısının alınması üçün qeyri-standart tariflərin tətbiq edilməsi.

xarici məhsullara ölkənin milli xüsusiyyətinin, səhiyyəyə digər texniki normativlərin uyğun olması tələbinin qoyulması

idxal münasibətlərdə iştirak edən subyektlər üzrə vətəndaşlıq qanunçuluğub tətbiq edilməsi

244. Səhv cavabı tapmaq. Xarici ticarət əlaqələrini səciyyələndirən müxtəlif göstəricilər sisteminəndən istifadə edilir ki, onlar da aşağıdakılardır:

idxal mallarının dəyəri

ixrac mallarının dəyəri

idxal mallarının fiziki həcmi

ixrac mallarının fiziki həcmi

gömrük tarifi

245. Səhv cavabı tapmaq. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində fəaliyyət göstərən bütün ölkələr aktiv surətdə ixracın stimullaşdırılması ilə məşğul olurlar. Bununla onlar bir neçə məqsədə nail ola bilirlər.

hər hansı bir ölkə ixracı genişləndirməklə malların ölkə xaricinə yeridilməsinə nail olur

milli iqtisadiyyatını genişləndirmək imkanı yaradır

ixrac təmayüllü istiqaməti dinamikləşdirir

ixraca yeni keyfiyyət elementləri daxil edir.

xarici məhsullara ölkənin milli texniki normativlərin uyğun olması tələbini qoyur.

246. Səhv cavabı tapmaq. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində fəaliyyət göstərən bütün ölkələr aktiv surətdə ixracın stimullaşdırılması ilə məşğul olurlar. Bununla onlar bir neçə məqsədə nail ola bilirlər.

ixracın genişləndirilməsi istehsalı da demonopoliza-siyalaşdırır

öz mallarını diqtə edən dövlət inhisarçını yox edir

öz mallarını diqtə edən digər inhisarçını yox edir.

milli iqtisadiyyatını genişləndirmək imkanı yaradır.

ikitərəfli müqavilələr bağlayır

247. İxracın stimullaşdırılması metodları müxtəlifdir. Dövlət ixracı stimullaşdırmaq üçün aşağıdakı tədbirlərdən istifadə edir :

ixracı məşğul olan müəssisələrə güzəştli vergilər tətbiq edir

ixrac kreditlərinin zəmanətlərini öz üzərinə götürür.

ikitərəfli müqavilələr bağlayır.

dövlətarası ticarət maraqlarının nizamlanması tədbirlərini həyata keçirir

milli iqtisadiyyatını genişləndirmək imkanı yaradır

248. Səhv cavabı tapın. Təbii mühitin mühafizəsi və istehsalın ekologiyalaşdırılması tədbirləri nəzərə alınmalıdır.

nadir təbii sistemlərin qorunması.

əntiq təbii sistemlərin qorunması.

əvəzi olmayan təbii sistemlərin qorunması.

bərpası mümkün olmayan təbii sistemlərin qorunması.

torpaq istifadəçilərinin fəaliyyətindən asılı olaraq təbii sistemlərin qorunması.

249. Səhv cavabı tapın. Təbii mühitin mühafizəsi və istehsalın ekologiyalaşdırılması tədbirləri nəzərə alınmalıdır.

iqtisadi dövriyyəyə daxil olan uzun müddətli resursların (metal) dəfələrlə istifadə olunması.

iqtisadi dövriyyəyə daxil olan uzun müddətli resursların (şüşə və s.) dəfələrlə istifadə olunması

tez bərpa olunan resursların bioloji deformasiyaya uğramadan istifadə olunması (bioloji resurslar və s.).

cəmiyyətə ziyan gətirən halların aradan qaldırılmasına dair tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə təbiətdən istifadə olunması.

təbiətdən istifadə sistemlərinin bir hissəsini (mədən sənayesi), iqtisadi prosesin ilkinə təşkil edərək ümumi iqtisadiyyatın sonrakı inkişafının şərtləndirilməsini:

250. Hansı düzdür?

Bərpa olunmayan, məhdud və idxal materiallarının bərpa olunan yerli xammalla əvəz edilməsi iqtisadi inkişafın mühüm problemlərindəndir. Bu gələcək üçün müəyyən resursların saxlanılmasına imkan yaradır.

Bərpa olunan, məhdud və idxal materiallarının bərpa olunan yerli xammalla əvəz edilməsi iqtisadi inkişafın mühüm problemlərindəndir. Bu gələcək üçün müəyyən resursların saxlanılmasına imkan yaradır.

Bərpa olunan, qeyri-məhdud və idxal materiallarının bərpa olunan yerli xammalla əvəz edilməsi iqtisadi inkişafın mühüm problemlərindəndir. Bu gələcək üçün müəyyən resursların saxlanılmasına imkan yaradır.

Bərpa olunan, qeyri-məhdud və ixrac materiallarının bərpa olunan xarici xammalla əvəz edilməsi iqtisadi inkişafın mühüm problemlərindəndir. Bu gələcək üçün müəyyən resursların saxlanılmasına imkan yaradır.

Bərpa olunmayan, qeyri-məhdud və idxal materiallarının bərpa olunan yerli xammalla əvəz edilməsi iqtisadi inkişafın mühüm problemlərindəndir. Bu gələcək üçün müəyyən resursların saxlanılmasına imkan yaradır.

251. Səhv cavabı tapın. Respublikada təbii resurslardan istifadə proqramı, proqnozu və strategiyasının hazırlanması aşağıdakıları nəzərdə tutur:

su resursları

atmosfer

hava

yer resursu

fauna

252. Səhv cavabı tapın. Respublikada təbii resurslardan istifadə proqramı, proqnozu və strategiyasının hazırlanması aşağıdakıları nəzərdə tutur:

balıq ehtiyatı

mineral resurslar

qoruqlar

milli parklar

bitki ehtiyatı

253. Səhv cavabı tapın. Yaxşı və münbit torpaqların məhdudluğu, ondan səmərəli istifadə olunması problemini yaradır. Bu problem aşağıdakı istiqamətlərdə həll olunur:

torpaq istifadəçilərinin fəaliyyətindən asılı olaraq, torpaqların səmərəli bölüşdürülməsi;

kənd təsərrüfatı torpaqlarının məhsuldarlığının artırılmasını stimullaşdırmaq;

torpaqların eroziyaya uğramasının qarşısının alınması;

torpaqların duzlaşmasının qarşısının alınması;

torpaqların çay su basmalarının qarşısının alınması;

254. Səhv cavabı tapın. Yaxşı və münbit torpaqların məhdudluğu, ondan səmərəli istifadə olunması problemini yaradır. Bu problem aşağıdakı istiqamətlərdə həll olunur:

torpaqların bataqlıqlaşmasının qarşısının alınması;

kənd təsərrüfatı torpaqlarının istifadə təyinatından başqa sərfinin qarşısının alınması;

bataqlıqların qurudulması dövriyyəyə əlavə torpaq sahələri cəlb etmək.

dağlıq yerlərin təmizlənməsi dövriyyəyə əlavə torpaq sahələri cəlb etmək.

bioloji metodlarla ziyanvericilərlə mübarizə yolla dövriyyəyə əlavə torpaq sahələri cəlb etmək.

255. Səhv cavabı tapın. Torpaqdan səmərəli istifadə olunması məsələlərinə aid proqram və proqnozların tərtibi prosesində aşağıdakı göstəricilərdən istifadə olunur:

kənd təsərrüfatına yararlı torpaq göstərməklə, ümumi torpaq fondu (torpaq fondu balansı);

su altında qalmış sahələr göstərməklə, onların yararlı hala salınması tədbirləri;

bataqlıqlaşmış sahələr göstərməklə, onların yararlı hala salınması tədbirləri;

duzlaşmış sahələr göstərməklə, onların yararlı hala salınması tədbirləri;

meşə fondununa aid sahələri göstərməklə, torpaq balans hesabı.

256. Səhv cavabı tapın. Torpaqdan səmərəli istifadə olunması məsələlərinə aid proqram və proqnozların tərtibi prosesində aşağıdakı göstəricilərdən istifadə olunur:

erroziyaya uğramış torpaqların ümumi torpaq fondunda xüsusi çəkisi

erroziyanın qarşısının alınması tədbirləri;

rekutvasiya ediləsi torpaqların ümumi torpaq fondunda xüsusi çəkisi;

bioloji metodlarla ziyanvericilərlə mübarizə aparılan torpaq sahələri

kənd təsərrüfatı torpaqlarının istifadə təyinatından başqa sərf edilən torpaq sahələri

257. Səhv cavabı tapın. Meşə resurslarından səmərəli istifadə olunması üçün balans hesablamalarından istifadə olunur:

meşə fondunun balans hesabı.

ümumi meşə məhsulunun balans hesabı.

ümumi meşə effektivliyinin balans hesabı

meşə fondunun və ümumi meşə effektivliyinin balans hesabı.

yeni salınan meşə sahələrinin balans hesabı.

258. Səhv cavabı tapın. Balıq ehtiyatının təkrar istehsalı və qorunması, balıq ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi ilə əlaqədar nəyi əhatə edir.

balıq vətəgələrini

balıq kombinatlarını

balıq yetişdirmə sututarlarını

balıq vətəgələrini və balıq yetişdirmə sututarlarını

balıq zavodlarını və anbarlarını

259. Mineral xammal – metal və qeyri-metal tərkibli faydalı qazıntıları əhatə edən anlayışdır. Mineral xammal resursu hər il üçün nəzərə alınır. Bu zaman:

balans ehtiyatı ekoloji ehtiyatın bir hissəsi olub, tələbatı ödəyən ehtiyatdır

balansaltı ehtiyatlar – geoloji ehtiyatın müəyyən səbəbdən istifadə olunmayan hissəsidir

balansaltı ehtiyatlar ayrı-ayrılıqda hesablanmalıdır

balans ehtiyatı kəşfiyyat xarakterindən asılı olaraq bölünürlər

balans ehtiyatı tam yararlı olmayan ehtiyatdır;

260. Səhv cavabı tapın. Balans ehtiyatı kəşfiyyat xarakterindən asılı olaraq bölünürlər.

A1 – istismar üçün

A2 – sənaye müəssisələrinin tikilməsinin layihələşdirilməsi üçün

B – kateqoriyalı – əsaslı tikintinin layihələşdirilməsi üçün

C1 – gələcəkdə kəşf olunaraq sənaye müəssisələrinin layihələşdirilməsi üçün

C2 – proqram üçün

261. Material resurslarının hesablanması əsasında hər il onların balans hesabı aparılır. Konkret material resurslarının balans hesablanması onun tələbatına əsaslanaraq müəyyən edilir. Balans hesablanması düsturuna nə aid deyil?

K1 – faydalı qazıntılarının çıxarılması əmsalı

K2 – yenidən dəyişdirilmə əmsəlidir.

M- yerin təkində olan faydalı qazıntıların bütün plan ehtiyatı

O – illər üzrə təminat

R – faydalı qazıntılara milli iqtisadiyyatın orta illik tələbatı

262. İxracın stimullaşdırılması metodları müxtəlifdir. Dövlət ixracı stimullaşdırmaq üçün aşağıdakı tədbirlərdən istifadə edir :

ixracla məşğul olan müəssisələrə güzəştli vergilər tətbiq edir.

ixrac kreditlərinin zəmanətlərini öz üzərinə götürür.

ikitərəfli müqavilələr bağlayır.

çoxtərəfli müqavilələr bağlayır

ixrac təmayüllü istiqaməti dinamikləşdirir

263. Səhv cavabı tapmaq. İxracın stimullaşdırılması metodları müxtəlifdir. Dövlət ixracı stimullaşdırmaq üçün aşağıdakı tədbirlərdən istifadə edir :

məqsədli proqramlar hazırlayır

məqsədli proqramları həyata keçirir.

ölkənin ixrac potensialının artmasına şərait yaradır.

ixracla məşğul olan müəssisələrə güzəştli vergilər tətbiq edir

öz mallarını diqtə edən dövlət və digər inhisarçını yox edir.

264. Səhv cavabı tapmaq Beynəlxalq ticarət əlaqələrinin nəzəri əsası klassik ingilis siyasi iqtisadiyyatından başlayaraq müəyyən inkişaf mərhələləri keçmişdirsə də onun mərkəzi məsələlərini aşağıdakılar təşkil edir:

beynəlxalq əmək bölgüsü

ayrı-ayrı ölkə üçün daha effektiv olan beynəlxalq ixtisaslaşmanın olması

ayrı-ayrı regionlar üçün daha effektiv olan beynəlxalq ixtisaslaşmanın olması;

beynəlxalq ticarətdə ölkələrin rəqabətə qabiliyyətlik amillərinin müəyyən olunması.

beynəlxalq ticarətdə ölkələrin rəqabətə qabiliyyətlik effektivliyinin müəyyən olunması

265. Səhv cavabı tapmaq Azərbaycan Respublikasının xarici iqtisadi əlaqələrini əsasını təşkil edən xarici ticarət strategiyasını aşağıdakı kimi formalaşdırmaq olar:

respublikanın ixrac potensialının formalaşması

respublikanın ixrac potensialının inkişafı

ixracın strukturunun dəyişdirilməsi

bonus sisteminin hazır məhsul ixracının mükafatlandırılması

ixracla məşğul olan müəssisələrə güzəştli vergilər tətbiq edilməsi

266. Səhv cavabı tapmaq Azərbaycan Respublikasının xarici iqtisadi əlaqələrini əsasını təşkil edən xarici ticarət strategiyasını aşağıdakı kimi formalaşdırmaq olar:

respublika müəssisələrinin rəqabət qabiliyyətinin artırılması

texniki modelləşdirmə üçün investisiyaların cəlb olunması;

daxili bazarın idxal nəzarətinin gücləndirilməsi

daxili bazarın ixrac nəzarətinin gücləndirilməsi

ixrac kreditlərinin zəmanətlərini öz üzərinə götürülməsi

267. Səhv cavabı tapmaq. Proteksionizm – müxtəlif tədbirlərlə milli iqtisadiyyatın rəqabətdən qorunması və xarici ölkələrin müdaxiləsinin məhdudlaşdırılması üzrə dövlət siyasətidir. Bunun üçün müxtəlif tədbirlərdən istifadə olunur:

xarici məhsullara yüksək gömrük tarifi qoyulması

xarici məhsullara ölkənin milli xüsusiyyətinin uyğun olması tələbinin qoyulması

xarici məhsullara ölkənin mill səhiyyəsinə uyğun olması tələbinin qoyulması

xarici məhsullara ölkənin mill texniki normativlərin uyğun olması tələbinin qoyulması

lisenziyaların məhdudlaşmasının üçün qeyri-standart tariflərin tətbiq edilməsi

268. Təkrar xammalla təmin olunmanın hesablandığı düsturuna nə aid deyil?

M- yerin təkində olan faydalı qazıntıların bütün plan ehtiyatı

O – illər üzrə təminat

K4 – təkrar xammaldan istifadə əmsəlidir.

D – sair mənbələrdən çıxarılan faydalı qazıntının miqdarıdır

K0 – faydalı qazıntıların çıxarılması əmsəli

269. Səhv cavabı tapın. Faydalı qazıntıların çıxarılması ilə əlaqədar itkilərin azaldılması və ondan alınan komponentlərin sayının artırılması ümumiyyətlə faydalı qazıntılardan kompleks istifadə üçün vergi mexanizmindən istifadə olunur. Bununla yanaşı ətraf mühitin tənzimlənməsində aşağıdakı metodlardan istifadə edilir:

psixoloji – sosial dərkətmə

inzibati qaydalar

elmi inkişaf

texniki inkişaf

sosial-iqtisadi

270. Səhv cavabı tapın. Beləliklə, dövlətin ekoloji siyasətinə, ətraf mühitin qorunması və təbii resurslardan səmərəli istifadə olunmasının tənzimlənməsi tədbirlərinə aiddir:

yerüstü sərvətlərdən səmərəli istifadə olunması

yeraltı sərvətlərdən səmərəli istifadə olunması

istehsal tullantılarından səmərəli istifadə olunması

günəş enerjisindən istifadə olunması

nadir təbii sistemlərin qorunması

271. Səhv cavabı tapın. Beləliklə, dövlətin ekoloji siyasətinə, ətraf mühitin qorunması və təbii resurslardan səmərəli istifadə olunmasının tənzimlənməsi tədbirlərinə aiddir:

külək enerjisindən istifadə olunması

təbii hadisələrdən istifadə olunması.

geotermik resurslarından istifadə olunması.

nüvə enerjisindən istifadə olunması.

kənd təsərrüfatı torpaqlarının məhsuldarlığının artırılması

272. Səhv cavabı tapın. Ətraf mühitin mühafizəsinin sənaye və səhiyyə üsuluba aiddir.

emal üçün ayrılmış xammalın hazırlanması

xammalın müxtəlif maddələrdən təmizlənməsi

son məhsulun alınması üsulunun dəyişdirilməsi

tullantıların təmizlənməsinin səmərəli üsulunun tapılması

istehsal tullantılarından səmərəli istifadə olunması

273. Səhv cavabı tapın. Ətraf mühitin mühafizəsinin sənaye və səhiyyə üsuluba aiddir.

xammalın aqreqat vəziyyətinin dəyişdirilməsi

texnologiyanın təkmilləşdirilməsi

daha mütərəqqisinin tətbiq edilməsi

əlavə məhsulun alınması üçün əlavə istehsal texnologiyasının yaradılması

təkrar xammaldan istifadə texnologiyasının tətbiqi

274. Səhv cavabı tapın. Ümumi formada təbiətin mühafizəsi tədbirlərinin səmərəliliyinin ölçülməsi aşağıdakı kimi müəyyən edilə bilər:

əgər qoyulmuş vəsait müəyyən iqtisadi bölmədə mənfəət və rirsə təbiəti mühafizə xərclərinin effekti – təbiətin çirkləndirilməsinin qarşısının alınması nəticəsinin səmərəliliyini əks etdirir.

təbiəti mühafizə tədbirlərinin effektivliyi dəqiq regional xarakter daşıyır. çünki bu tədbirlərin həyata keçirilməsi bütün regionların ərazisini əhatə edir.

təbiəti mühafizə tədbirlərinin effekti metrik (ölçülən) xarakter daşımır.

təbiəti mühafizə tədbirlərinin effekti insanların sağlamlığında, istirahətində, xəstələnmələrinin sayının azalmasında ifadə olunur.

cəmiyyətə ziyan gətirən halların aradan qaldırılmasına dair tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə təbiətdən istifadə olunur.

275. Təbiəti mühafizə tədbirlərinin effektinin ölçülməsi neçə üsulla aparılır?

2.

3.

5.

4.

6

276. Səhv cavabı tapın. İqtisadi effekt nəyi bildirir?

canlı əməyin itkisinin azalmasını əks etdirir

keçmiş əməyin itkisinin azalmasını əks etdirir

əməyə ona qənaət edilməsini əks etdirir

tədbirin həyata keçirilməsi nəticələrinin xərc-lərə olan nisbətini əks etdirir

canlı və keçmiş əməyin itkisinin azalmasını əks etdirir.

277. Səhv cavabı tapın. Bioekoloji istiqamət nəyi əhatə edir?

insanların sağlamlığına təsir edən təbii mühitə nəzarəti əhatə edir.

insanların sağlamlığına təsir edən təbii mühitə müşahidəni əhatə edir.

həyat fəa-liyyətinə təsir edən təbii mühitə nəzarəti əhatə edir.

həyat fəa-liyyətinə təsir edən təbii mühitə müşahidəni əhatə edir.

insanların sağlamlığına təsir edən ətraf mühitin qlobal dəyişikliklərinin müşahidəsini əhatə edir.

278. Səhv cavabı tapın. İqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsinin mahiyyətinə aşağıdakı nöqtəyi – nəzərdən yanaşmaq olar:

İqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsi qanunvericilik sistemi kimi hüquqi normalar məcmusundan ibarət olmaqla iqtisadi fəaliyyətin həyata keçirilməsi qaydalarını tənzimləyir.

Qanunvericiliyin öyrənilməsi arbitraj – məhkəmə (iqtisad məhkəməsi) təcrübəsinin təhlil edilərək hüquqi normaların qəbulunda vahidliyə nail olma məqsədini güdür

Qanunvericiliyin öyrənilməsi arbitraj – məhkəmə (iqtisad məhkəməsi) təcrübəsinin təhlil edilərək hüquqi normaların dərk edilməsində vahidliyə nail olma məqsədini güdür

Qanunvericiliyin öyrənilməsi arbitraj – məhkəmə (iqtisad məhkəməsi) təcrübəsinin təhlil edilərək hüquqi normaların tətbiqində vahidliyə nail olma məqsədini güdür

Qanunvericiliyin öyrənilməsi arbitraj – məhkəmə (iqtisad məhkəməsi) təcrübəsinin təhlil edilərək hüquqi normaların icrasının vahidliyə nail olma məqsədini güdür

279. Səhv cavabı tapın. İqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsinin predmeti olan münasibətləri neçə qrupa ayırmaq olar:

2

3

5

4

6

280. Səhv cavabı tapın. İqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsinin predmeti olan münasibətləri üç qrupa ayırmaq olar:

bazarın bir subyektlərinin öz əsas vəzifələrinin icrası ilə bağlı digər subyektlərlə əlaqəsindən yaranan iqtisadi münasibətlər

müəssisənin və firmaların daxili təşkilinin qaydalarını müəyyən edən iqtisadi münasibətləri;

müəssisənin və firmaların işçilərinin hüquqlarının müəyyən edilməsilə bağlı olan iqtisadi münasibətləri;

müəssisənin və firmaların daxili təşkilinin qaydalarını müəyyən edən hüquqi münasibətləri

müəssisənin və firmaların daxili nəzarət qaydalarını müəyyən edən hüquqi münasibətləri

281. Səhv cavabı tapın. iqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsinin predmeti olan münasibətləi üç qrupa ayırmaq olar:

müəssisənin və firmaların işçilərinin vəzifələrinin müəyyən edilməsilə bağlı olan iqtisadi münasibətləri;

müəssisənin və firmaların işçilərinin vəzifələrinin müəyyən edilməsilə bağlı olan hüquqi münasibətləri

müəssisənin və firmaların işçilərinin hüquqlarının müəyyən edilməsilə bağlı olan hüquqi münasibətləri;

müəssisənin və firmaların işçilərinin məsuliyyətinin müəyyən edilməsilə bağlı olan hüquqi münasibətləri

müəssisənin və firmaların işçilərinin fəaliyyətlərinin müəyyən edilməsilə bağlı olan iqtisadi münasibətləri

282. Səhv cavabı tapın. iqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsinin predmeti olan münasibətləi üç qrupa ayırmaq olar:

müəssisənin və firmaların daxili təşkilinin şərtlərini müəyyən edən iqtisadi münasibətləri

müəssisənin və firmaların daxili təşkilinin şərtlərini müəyyən edən hüquqi münasibətləri

bazarın bir subyektlərinin öz əsas vəzifələrinin icrası ilə bağlı digər subyektlərlə əlaqəsindən yaranan hüquqi münasibətlər

müəssisənin və firmaların işçilərinin məsuliyyətinin müəyyən edilməsilə bağlı olan iqtisadi münasibətləri

müəssisənin və firmaların işçilərinin fəaliyyətlərinin müəyyən edilməsilə bağlı olan hüquqi münasibətləri;

283. Səhv cavabı tapın. iqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsinin predmeti olan münasibətləi qruplara ayırmaq olar:

bazarın bir subyektlərinin öz əsas vəzifələrinin icrası ilə bağlı digər subyektlərlə əlaqəsindən yaranan hüquqi münasibətlər

müəssisənin və firmaların işçilərinin məsuliyyətinin müəyyən edilməsilə bağlı olan iqtisadi münasibətləri;

bütün cəmiyyətin mənafeı üçün iqtisadiyyatı tənzimləyən dövlət idarəetmə orqanlarının və fiziki şəxslərin arasında yaranan münasibətləri

bütün cəmiyyətin mənafeı üçün iqtisadiyyatı tənzimləyən dövlət idarəetmə orqanlarının və hüquqi şəxslərin arasında yaranan münasibətləri

müəssisənin və firmaların işçilərinin fəaliyyətlərinin müəyyən edilməsilə bağlı olan iqtisadi münasibətləri;

284. Səhv cavabı tapın. İqtisadi fəaliyyətin tənzimlənməsini təmin edən hüquqi normaların bütün kompleksinə şamil edilən əsas prinsiplərinə aşağıdakılar xasdır:

İqtisadi təsərrüfat subyektlərinin fəaliyyətləri nəticəsində iki tərəfli maraqların nail olmasına məqsədli təsirin göstərilməsi prinsipini

İqtisadi təsərrüfat subyektlərinin fəaliyyətləri nəticəsində iki tərəfli maraqların nail olmasına məqsədli təsirin tənzimlənməsi prinsipini.

İqtisadi təsərrüfat subyektlərinin bərabərlik prinsipini.

İqtisadi fəaliyyətdə iqtisadi azadlıq prinsipini.

müəssisənin təşkilatı – hüquqi formasının seçilməsində iqtisadi fəaliyyət subyektlərinin müstəqilliyi;

285. Səhv cavabı tapın. İqtisadi fəaliyyətin tənzimlənməsini təmin edən hüquqi normaların bütün kompleksinə şamil edilən əsas prinsiplərinə aşağıdakılar xasdır:

İqtisadi fəaliyyətdə iqtisadi azadlıqın həvəsləndirilməsi prinsipini.

İnhisardan müdafiə prinsipini

haqsız rəqabətdən müdafiə prinsipini

İqtisadi mexanizmlər vasitəsilə təsərrüfat münasibətlərinə dövlət tənzimlənməsi təsiri prinsipləri

real təsərrüfat münasibətlərinin geniş müxtəlifliyi prinsipini

286. Səhv cavabı tapın. İqtisadi fəaliyyətin tənzimlənməsini təmin edən hüquqi normaların bütün kompleksinə şamil edilən əsas prinsiplərinə aşağıdakılar xasdır:

inzibati mexanizmlər vasitəsilə təsərrüfat münasibətlərinə dövlət tənzimlənməsi təsiri prinsipləri.

siyasi mexanizmlər vasitəsilə təsərrüfat münasibətlərinə dövlət tənzimlənməsi təsiri prinsipləri qanunçuluq prinsipi.

iqtisadi fəaliyyətdə iqtisadi azadlığın həvəsləndirilməsi prinsipi.

iqtisadi proseslərin dövlət tənzimlənməsinin ümumi qaydalarının hüquqi təyini prinsipi

287. Səhv cavabı tapın. Hüquqi tənzimlənmənin metodunu müəyyən edərkən, iqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsinin predmetinə məxsus olan bir sıra xüsusiyyətlərin nəzərə alınması zəruridir, yəni: müəssisənin fəaliyyət istiqamətinin müəyyən edilməsində iqtisadi fəaliyyət subyektlərinin müstəqilliyi;

müəssisənin istehsal olunan məhsulun və xidmətləin çeşidinin seçilməsində iqtisadi fəaliyyət subyektlərinin müstəqilliyi

müəssisənin istehsal olunan məhsulun və xidmətləin çeşidinin müəyyən edilməsində iqtisadi fəaliyyət subyektlərinin müstəqilliyi;

müəssisənin istehsal olunan məhsulun və xidmətləin təchizat və satış bazarının seçilməsində və müəyyən edilməsində iqtisadi fəaliyyət subyektlərinin müstəqilliyi;

antiböhran və quruluş istiqamətlərinə təsir göstərmək

288. Səhv cavabı tapın. Hüquqi tənzimlənmənin metodunu müəyyən edərkən, iqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsinin predmetinə məxsus olan bir sıra xüsusiyyətlərin nəzərə alınması zəruridir, yəni: müəssisənin istehsal olunan məhsulun və xidmətləin təchizat bazarının seçilməsində iqtisadi fəaliyyət subyektlərinin müstəqilliyi;

müəssisənin istehsal olunan məhsulun və xidmətləin təchizat bazarının müəyyən edilməsində iqtisadi fəaliyyət subyektlərinin müstəqilliyi;

mahiyyətinə görə müxtəlif olan mexanizmlərin əsasında fəaliyyətin, idarə olunması;

mahiyyətinə görə müxtəlif olan mexanizmlərin əsasında fəaliyyətin tənzimlənməsi;

mahiyyətinə görə müxtəlif olan mexanizmlərin əsasında fəaliyyətə nəzarət;

289. Səhv cavabı tapın. Hüquqi tənzimləmənin metodunu müəyyən edərkən, iqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsinin predmetinə məxsus olan bir sıra xüsusiyyətlərin nəzərə alınması zəruridir, yəni: iqtisadi fəaliyyət subyektləri arasında bazar xarakterli münasibətlərin olması;

mahiyyətinə görə müxtəlif olan mexanizmlərin əsasında fəaliyyətin təşkili,;

müəssisənin istehsal olunan məhsulun və xidmətləin satış bazarının seçilməsində iqtisadi fəaliyyət subyektlərinin müstəqilliyi;

müəssisənin istehsal olunan məhsulun və xidmətləin satış bazarının müəyyən edilməsində iqtisadi fəaliyyət subyektlərinin müstəqilliyi;

iqtisadi proseslərin dövlət tənzimlənməsinin ümumi qaydalarının hüquqi təyini;

290. Səhv cavabı tapın. Dövlət qarşısında daim iqtisadi sistemi tənzimləyən qanun və qaydaların qəbul edilməsi məsuliyyəti durur. Bu qaydalara aşağıdakıları misal göstərmək olar:

iqtisadi proseslərin dövlət tənzimlənməsinin ümumi qaydalarının hüquqi təyini;

rəqabət mühitinin formalaşması;

dövlət bölməsinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi qaydalarına dair müvafiq qanunvericilik aktlarının qəbulu.

iqtisadi fəaliyyət subyektləri arasında bazar xarakterli münasibətlərin olması;

xüsusi mülkiyyətin hüquqi müdafiəsi

291. Səhv cavabı tapın. Dövlət qarşısında daim iqtisadi sistemi tənzimləyən qanun və qaydaların qəbul edilməsi məsuliyyəti durur. Bu qaydalara aşağıdakıları misal göstərmək olar:

iqtisadi proseslərin dövlət tənzimlənməsinin ümumi qaydalarının hüquqi təyini;

xüsusi mülkiyyətin hüquqi müdafiəsi

rəqabət mühitinin formalaşması;

dövlət bölməsinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi prosedurlarına dair müvafiq qanunvericilik aktlarının qəbulu

antiböhran və quruluş istiqamətlərinə təsir göstərmək

292. Səhv cavabı tapın. İqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsində dövlətin vəzifələri bunlar sayıla bilər:

İqtisadiyyatın tənzimlənməsində pul – kredit vasitələrinin təsiri üzrə eksperimentlər aparmaq

İqtisadiyyatın tənzimlənməsində büdcə vasitələrinin təsiri üzrə eksperimentlər aparmaq.

sahə regional orta müddətli proqramlar həyata keçirmək.

tənzimləmə vasitələrinin birgəliyi prosesini tədqiq etmək

rəqabət mühitini formalaşdırmaq

293. Səhv cavabı tapın. İqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsində dövlətin vəzifələri bunlar sayıla bilər:

tənzimləmə vasitələrinin birgəliyi prosesinin effektivini müəyyən etmək

tənzimləmə vasitələrinin qarşılıqlı əvəz oluna bilmə prosesini tədqiq etmək

tənzimləmə vasitələrinin qarşılıqlı əvəz oluna bilmə prosesinin effektivini müəyyən etmək

orta müddətli proqramlarla, uzun müddətli dövlət proqramlarının uzlaşdırılması

tənzimləmə vasitələrinin bərpa oluna bilmə prosesini tədqiq etmək,

294. Səhv cavabı tapın. İqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsində dövlətin vəzifələri bunlar sayıla bilər:

orta müddətli proqramların, uzun müddətli dövlət proqramlarının inkişaf təmayüllərinin seçilməsi və s.

inteqrasiya çərçivəsində ümum dövlət proqramlarını, dövlətlərarası proqramlarla uyğunlaşdırmaq

Avropa Birliyi (ES) çərçivəsində milli proqramların hazırlanmasına səy göstərmək

tənzimləmə vasitələrinin qarşılıqlı əvəz oluna bilmə prosesinin effektivini müəyyən etmək.

sağlam rəqabət mühitinin formalaşdırmaq

295. Səhv cavabı tapın. Səlahiyyətli dövlət orqanının aktında ifadə olunan dövlətin iradəsi hüquqi tənzimlənmənin mənbəyi kimi anlaşılır. Qanunvericiliyin sistemini təşkil edən bu aktlar aşağıdakılardır:

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası

Referendumla qəbul olunmuş aktlar;

Azərbaycan Respublikasının qanunları (məcəllələri);

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanları

Beynəlxal konvensiyalar

296. Səhv cavabı tapın. Səlahiyyətli dövlət orqanının aktında ifadə olunan dövlətin iradəsi hüquqi tənzimlənmənin mənbəyi kimi anlaşılır. Qanunvericiliyin sistemini təşkil edən bu aktlar aşağıdakılardır:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarları;

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ aktları (nazirlik, dövlət komitələri, respublika idarələri, Nazirlər Kabineti yanında komitə və idarələr).

Referendumla qəbul olunmuş aktlar;

Azərbaycan Respublikasının qanunları (məcəllələri

Bələdiyyələrin normativ aktları

297. Səhv cavabı tapın. Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsinin əsas prinsipləri aşağıdakılardır: özəlləşdirməyə dair tədbirlərin aşkarlıq şəraitində həyata keçirilməsi və onun gedişi üzərində dövlət və ictimai nəzarətin təmin edilməsi;

dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi prosesində əmək kollektivinin qanunvericiliklə müəyən olunmuş mənafeələrinin qorunması;

sağlam rəqabət mühitinin formalaşdırılması;

özəlləşdirmə prosesində bütün alıcılar üçün bərabər şəraitin yaradılması .

özəlləşdirilən dövlət müəssisələrinin əmlakının əmək kollektivinin üzvlərinə və onlara bərabər tutulan şəxslərə güzəştli satılması;

298. Səhv cavabı tapın. Qanunun maddə 16-da dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi üsulu göstərilir və onlar aşağıdakılardan ibarətdir:

özəlləşdirilən dövlət müəssisələrinin əmlakının əmək kollektivinin üzvlərinə və onlara bərabər tutulan şəxslərə güzəştli satışı

dövlət müəssisələrinin fərdi layihələr üzrə özəlləşdirilməsi;

dövlət əmlakının ixtisaslaşdırılmış çek və pul hərraclarında satışı;

dövlət əmlakının hərraclar vasitəsilə satışı;

dövlət əmlakının qapalı şəkildə satışı;

299. Səhv cavabı tapın. Qanunun maddə 16-da dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi üsulu göstərilir və onlar aşağıdakılardan ibarətdir:

dövlət əmlakının investisiya müsabiqəsi vasitəsilə satışı;

icarəyə qoyulmuş dövlət əmlakının satışı;

dövlət müəssisələrinin müflis elan olunması yolu ilə satışı.

dövlət müəssisələrinin fərdi layihələr üzrə özəlləşdirilməsi

dövlət əmlakının ixtisaslaşdırılmış fondlara satışı;

300. hansı düzdür

Qanunun qadağanlarının və digər şəxslərin hüquqlarının pozulması şəilə, ictimaiyyət və dövlət mənafeləri üçün fəaliyyətdə iqtisadi səmərəliliyə nail olunması bazar iqtisadiyyatı şəraitində qanunların qeyri – şərtsiz yerinə yetirilməsinin əsasını təşkil edir.

Qanunun qadağanlarının və digər şəxslərin hüquqlarının pozulması şəilə, ictimaiyyət və dövlət mənafeləri üçün fəaliyyətdə iqtisadi səmərəliliyə nail olunması bazar iqtisadiyyatı şəraitində qanunların əsasını təşkil edir.

Qanunun qadağanlarının və digər şəxslərin hüquqlarının pozulması şəilə, ictimaiyyət və dövlət mənafeləri üçün fəaliyyətdə iqtisadi səmərəliliyə nail olunması bazar iqtisadiyyatı şəraitində qanunların qeyri – şərtsiz yerinə yetirilməsinini əsaslandırır.

Qanunun qadağanlarının və digər şəxslərin hüquqlarının pozulması şəilə, ictimaiyyət və dövlət mənafeləri üçün fəaliyyətdə iqtisadi səmərəliliyə nail olunması bazar iqtisadiyyatı şəraitində qanunların qeyri – şərtsiz yerinə yetirilməsinin əsasını nəzərdə tutur.

Qanunun qadağanlarının və digər şəxslərin hüquqlarının pozulması şəilə, ictimaiyyət və dövlət mənafeləri üçün fəaliyyətdə iqtisadi səmərəliliyə nail olunması bazar iqtisadiyyatı şəraitində qanunların qeyri – şərtsiz yerinə yetirilməsinin müəyyən edir